

4. Lexikon (adattár)

4.1. Az adattár forrásairól

Az adattár forrásait illetően magától értetődően elsősorban várostérképeket használtunk fel, s a címszavak mellett zárójelben feltüntetett évszámok elsősorban e térképek keletkezésére utal. Volt azonban példa arra, hogy ezeket az évszámokat utcanévjegyzékkel is össze tudtuk vetni, vagy egy névcsoportot dátumszerűen (utcanév-változtatáskor) tudunk pontosítani. Ezekről a forrásokról az előző fejezetekben már bővebben szoltunk, most inkább a térképekhez fűznénk némi magyarázatot.

A térképek közül a következők kerültek közvetlenül felhasználásra:

1876. Indukációs térkép. A legkorábbi várostérkép (ha volt régebbi, úgy elveszett).¹

1887. Száraz István-féle várostérkép. Ez mondható az első klasszikus értelemben vett várostérképnek.²

1911. Szövényi Károly-féle várostérkép. Szövényi városi segédmérnökként készítette ezt a térképet, s az ürügyet (vagy akár okot is) feltehetően a Munkástelep felépítése szolgáltatotta (melyhez a típusterveket Berzenczey Domokos városi főmérnökkel együtt készítették), amely látványosan növelte a beépült részek nagyságát. A térkép külön értéke, hogy utólag bejegyezték

a két világháború között használatos neveket is. A térképen pontosítva van a dátum is, ti. hogy február havában készült.³

1923. Guelmino János-féle térkép (1923). Guelmino – bár csak építőmester volt – mint a városi mérnöki hivatal munkatársa készítette el a térképet; kiindulásként az 1911-es térkép szolgált. A térkép kétnyelvűsége folytán itt is értékes adatokat szolgáltat, s az 1911-es térképpel egybevetve rekonstruálható az impériumváltást követő utcanév-változtatás. Külön értéke, hogy tetten érhetők rajta 1911 és 1923 között bekövetkezett egyes változások, akár új utcák keletkezéséről, akár névadásról van szó.⁴

1941₁. A térkép pontos keletzése május 1-jére tehető. Nincs feltüntetve név szerint, hogy ki rajzolta, ám tudjuk, hogy Zenta megyei város Katonai Parancsnokságának megbízásából készült.⁵

1982. A várostérkép egy kiadvány mellékleteként jelent meg, s bár azóta már újabb térképeket is adtak ki, mi úgy döntöttünk, ezt tekintjük utolsó forrásként viszonylagos pontossága miatt és azért is, mert koordinátahálózat is van rajta, a korábban (1945 utáni) vagy későbbben megjelenteket pedig csupán kontrollként vagy kiegészítésként vesszük igénybe.⁶

1 ZTL, F: 315 Térképgyűjtemény. Se 1. Indukációs térkép (1876).

2 ZVM, Történeti gyűjtemény, Térképtár, I. sz. 3.

3 ZVM, Történeti gyűjtemény, Térképtár, I. sz. 13.

4 ZVM Történeti gyűjtemény, Térképtár, I. sz. nélküli.

5 ZVM Történeti gyűjtemény, Térképtár, I. sz. 12.

6 Senta. *Informatívni bilten*. Senta, 1982

4.2. Magyarázat az Adattárhoz

A bevezetőben már szoltunk azokról a munkákról, amelyek a miénket megelőzték. Figyelembe véve hiányosságait, illetve pozitívumait, úgy döntöttünk, hogy lexikonunk adattári részét a következőképpen építjük fel:

1. Címszóként szerepeltetjük az összes utcanév-variánst, amelyek mellett felsoroljuk az előbbi vagy későbbi variánsokat. Nem követjük tehát azt az egyesek által elfogadott gyakorlatot, hogy címszóként csupán a ma használatos neveket soroljuk fel. Az általunk követett megoldás ugyanis szerintünk áttekinthetőbbé teszi az elnevezések feloldását (utcanév-magyarázatok, személyek életrajzi adatai stb.).
2. *Félkövér kurzívval* a ma élő utcaneveket emeljük ki.
3. A neveket a mai helyesírás szerint adtuk meg, betűrendben.
4. Utcanevként minden esetben a magyar változatot használtuk, ám ha az utca először szerb nevet kapott (vagy fordítva), és lefordítható fogalomról van szó, akkor a lexikonban szerepeltettük a szerb névalakot is, de csupán utalással (pl. Orlova ulica – I. Sas utca).
5. A nem magyar személyekről elnevezett utcákat a személyek keresztnéve szerint állítottuk betűrendbe, mivel az utcanév-táblákon így fordulnak elő, a mindennapi szóhasználat is így szerepelteti őket, a közhasználat tehát – úgy véljük – indokolja az ilyen módon történő feldolgozást.
6. A titulusokkal együtt szereplő személyneveknél általában a név után szerepeltettük a titulust (ez alól nem kivétel még a grófi cím sem, amit esetenként a vezetéknév elé volt szokás tenni).
7. A legtöbb szerb titulust vagy személynevek előtt szereplő jelzőt is lefordítottuk, és a személynév után szerepeltettük; ez alól még a „vojvoda” sem kivétel, bár kimondottan szerb katonai címről van szó. Csupán a „hajduk” szót nem fordítottuk le, lévén, hogy ennek semmilyen magyar megfelelője sincs, és kivételesen a személynév elé tettük, hiszen a szerb szóhasználatban a névvel annyira összeforrt, hogy mintegy vezetéknévként használták.
8. Ha más-más időben két utca ugyanazt a nevet viselte, külön utcanévként kezeltük; ugyancsak így jártunk el akkor is, ha a név megmaradt, de az utca két kisebb utca összevonásával hosszabbodott, vagy a hosszabb utcát két vagy több utcára osztották fel. Mindkét esetben azonban arab számokkal különböztettük meg őket egymástól (pl. Csuka utca 1. és Csuka utca 2.).
9. Ugyancsak külön utcanévnek tekintettük azokat a személyneveket, amelyek egy időszakban csak vezetéknévként, más időszakban pedig teljes névként szerepelnek, de nem különböztettük meg őket számozással (pl. Jókai utca és Jókai Mór utca).
10. A számmal jelölt utcákat növekvő sorrendben, a betűrendbe szedett utcák után tüntetjük fel.
11. Minden egyes alkalommal, akár címszóként, akár időbeli variánsként jelentkeznek, az utcanevek után zárójelben feltüntetjük a névadás évszámát (vagy ha ez nem lehetséges, a feltételezett évszámot vagy lehetséges időszakot), amikor az adott utcanév **már** élt egy-egy térképen, vagy használata bizonyítást nyert valamilyen más forrás alapján.
12. Az utcanevek magyarázata mindig címszókénti előfordulásuknál található.

13. Igyekeztünk minden utcanév eredetére rávilágítani, ám ha hiányoztak az információk, vagy nem volt egyértelmű számunkra a név eredete, akkor kerültük a mindenáron való magyarázatot, és nem bocsátkoztunk értelmetlen feltételezésekbe.
14. *Nn.* = népi elnevezés; akár a régi hivatalos elnevezés folklorizálódása, akár állandóvá váló, a hivatalossal együtt élő, de soha hivatalossá nem vált népi elnevezésről van szó. Mi főleg az utóbbit tartottuk fontosnak feltüntetni, míg a folklorizálódott egykori hivatalos neveket csak abban az esetben tüntettük fel, ha azok még ma is kimondottan közszájon forognak, mivel többségük már kiveszőben van. A népi elnevezéseket a ma is hivatalosan használatos utcaneveknél mint címszónál adtuk meg.
15. A könyvhöz mellékelt térképünkön a mai utcanevek szerepelnek. Ezek alapján kereshetők vissza térképünkön a régebbi eredetű, de ma már nem használatos utcanevek is.

4.3. Az adattár

A

Adai út (1941₁). Később: Újvidéki út egyik szakasza (1982).

A Városi körüli út délkeleti, illetve a Szeged-Újvidéki törvényhatósági út délnyugati részének találkozásánál kezdődik, s vezet dél (Ada) felé. A térkép az Adai utca legdélibb folytatását Régi adai útnak hívja, ami arra mutat, hogy azt a részt már régebben is – elválasztva az utcától – Adai útnak hívták

Adai utca (1876, 1887, 1911). Később: Karadorde utca 1. (1923), Adai utca (1941₁), Karadorde utca 2. egyik szakasza (1982).

Ady Endre utca (1982). Korábban: Kígyó utca 1. (1876, 1887, 1911). Később: Uroš cár utca (1923), Kígyó utca 1. (1941₁).

Nn.: Kígyó utca.

ADY ENDRE (1877–1919) – a 20. század magyar költészetének megújítója, a legnagyobb magyar költők egyike.

Az Adai utca

Ág utca (1876, 1887, 1911). Később: Maširević utca (1923), Ág utca (1941₁), Jókai Mór utca (1982). Neve valószínűleg nem faágot, hanem elágazást jelölt.

Aleksa Šantić utca 1. (1923). Korábban: Újkút utca (1876, 1887, 1911). Később: Újkút utca (1941₁), a Petar Drapšin tábornok utca egyik szakasza (1982).

Aleksa Šantić utca 2. (1982). Korábban: DÓZSA GYÖRGY utca 1. (1911), Rózsa utca 2. (1923). DÓZSA GYÖRGY utca 1. (1941₁) ŠANTIĆ, ALEKSA (1868–1924) – boszniai szerb költő-lírikus, műfordító.

Álmos utca (1911). Később: Jelačić utca (1923), Álmos utca (1941₁), Móricz Zsigmond utca (1982).
ÁLMOS – a hagyomány szerint az Etelközben „vérszerződött” hét magyar vezér egyike.

Alsó Tisza-part (1911 után, 1923, 1941₁, 1982).
Bár az 1911-es térképen a Tisza rakpart még nincs szétválasztva, az 1923-as térkép arra utal, hogy 1911 után valamikor már megkülönböztetett névvel illették az alsó szakaszt.

András utca (1876, 1887, 1911). Később: Andrija királyfi utca (1923), András utca (1941₁), Matija Gubec utca (1982).
Nem tudni, hogy a név valamelyik helybeli (utcabeli) Andrásról kapta-e nevét, vagy pedig magyar királynevet takar.

Andrija királyfi utca (1923). Korábban: András utca (1876, 1887, 1911). Később: András utca (1941₁), Matija Gubec utca (1982).

Angyal utca (1876, 1887, 1911). Később: Milan Toplica utca (1923), Angyal utca (1941₁), Isa Nešić utca (1982).

Anna utca (1876, 1887). Később: Szent Anna utca (1911), a Sokol utca egyik szakasza (1923), Anna utca (1941₁), a Tancsics Mihály utca egyik szakasza (1982).

SZENT ANNA (mint az asszonyok, anyák védőszentje) tisztelete a városban egyértelmű, hiszen valamikor itt állt a Szent Anna-szobor is, melyet a 19. század közepe táján állítottak.

Arany János utca (1982). Korábban: Dob utca (1876, 1887, 1911), Uglješa vajda utca (1923), Dob utca (1941₁).
ARANY JÁNOS (1817–1882) – a legnagyobb magyar epikus költő, a Tudományos Akadémia tagja; nemzetőrként részt vesz a szabadságharcban is.

Arany fok utca (1923). Korábban: Szép utca (1876, 1887), Bercsényi utca (1911). Később: Bercsényi utca (1941₁), Szép utca-Arany fok utca (1982).
Jobb híján így fordítottuk a szerbek által használt „Zlatna greda”nevet. A „greda” kettős értelemmel bír: egyrészt „gerenda”, másrészt „zátony”, „szirt”, „fok”. Az elnevezés onnan eredhet, hogy itt található a város folyóhoz közel eső legmagasabb pontja; áradáskor a folyó felől fokként meredt a víz fölé.
Mai használata kétféle: a magyarban Szép utca, a szerbben Arany fok utca, ami egyedülálló a zentai utcanevek használatában.

Árkos utca (1876, 1887, 1911). Később: Milica cárné utca (1923), Árkos utca (1941₁), Petar Gorčić utca (1982).

Árpád utca (1876, 1887, 1911). Később: Belgrádi utca (1923), Árpád utca (1941₁), Belgrádi utca (1982).

ÁRPÁD fejedelem (?–907) – Álmos vezér fia, akit a honfoglaló magyarság fejedelmévé választott; utódai, az Árpád-házi királyok 1301-ig uralkodtak Magyarországon.

Arsen[ije] Čarnojević utca (1923). Korábban: Újiskola utca (1876, 1887, 1911). Később: Újiskola utca (1941₁), Dózsa György utca 2. (1982). ČARNOJEVIĆ/CRNOJEVIĆ, III. ARSENIJE (1672–1706) – szerb pátriárka; a bécsi háború idején

(1683–99) a szerbeket felkelésre buzdítja a török ellen; az osztrákok veresége után (Kačanik, 1689) a törökök bosszújától tartva számos szerb az ő vezetése alatt keres menedéket Magyarországon („nagy szerb vándorlás”), ahol I. Lipót császártól külön privilégiumokat kapnak.

B

Bácska utca (1982). Korábban: Könyök utca (1876, 1887, 1911), Kígyó utca 2. (1923), Könyök utca (1941₁).

Az Alsó Tisza-part

Nn. Ördögné szukja, Kecsege szukja. Az előbbire nincs magyarázat; az utóbbi vélhetőleg Király Györgyről, azaz Kecsege Gyurkáról kapta a nevét.

Baja Sekulić utca (1982). Korábban: 150. utca (1941₁).

SEKULIĆ, BAJA (1913–1942) – kommunista, a munkásmozgalom, valamint a népfelkelés kitörését követően a népfelzabardító háború résztvevője Montenegróban; néphős; a csetnikekkel vívott harcban esett el.

Bakarska ulica – I. Réz utca

Bakos Kálmán utca (1982). Korábban: Fenyő utca (1911), Hercegovinai utca (1923), Fenyő utca (1941₁)

BAKOS KÁLMÁN (1904–1941) – az adai kommunisták vezérégyénisége, forradalmár; a magyar katonai közigazgatás idején (1941 nyara és ősze) indított kommunistaelenes hajsza során ő is lebukik, és kivégzik.

Bárány utca (1911, 1923, 1941₁). Később: Vardar utca (1982).

Bartha Miklós utca (1911). Korábban: Híd utca (1876, 1887). Később: Jovan Đorđević utca (1923), Bartha utca (1941₁)

BARTHA MIKLÓS (1848–1905) függetlenségi párti politikus, publicista; több ízben országgyűlési képviselő (Zentáé is); politikai retorikája konzervatív, gyakran heves antiszemita, nacionalista kirohanásokkal tarkítva.

Bartha utca (1941₁). Korábban: Híd utca (1876, 1887), Bartha Miklós utca (1911), Jovan Đorđević utca (1923). Később: Jovan Đorđević utca (1982).

Bartóky utca (1911). Később: Gaj utca (1923), Bartóky utca (1941₁), Gaj utca (1982).

Feltételezzük, hogy az utca Bartóky Józsefről kapta a nevét.

BARTÓKY JÓZSEF (1865–1928) – a földművelésügyi minisztériumban miniszteri tanácsos, majd államtitkár. Kezdeményezi a munkásház-építési akciót, megszervezi a mezőgazdasági munkáspénztárt és munkaközvetítést. Valószínűleg ezirányú ténykedéseivel érdemelt ki a zentaiaktól is egy utcát.

Baštenska ulica – I. Kertes utca.

Báthory utca (1876, 1887, 1911). Később: Ivan Gundulić utca (1923), Báthory utca (1941₁), Ivan Gundulić utca (1982).

Források híján nem állapítható meg, hogy az utca az egész családnak állít emléket, vagy valamelyik sarjának, például BÁTHORY ISTVÁN (1533–1586) erdélyi fejedelemnek és Lengyelország királyának.

Batinai utca (1982 után).

Nevét a Batina (Kisköszeg) mellett vívott csatáról kapta (1944), amelyben zentaiak is részt vettek a Népfelzabardító Hadsereg kötelékében, s amelynek során sikerült áttörni a német arcvonalat és felszabadítani egész Baranyát.

Batthány utca (1876, 1887, 1911). Később: Nemanja utca 1. (1923), Batthány utca (1941₁), Nemanja utca 2. egyik szakasza (1982).

BATTHÁNY LAJOS gróf (1806–1849) – liberális nagybirtokos, reformpolitikus; az 1848-as első független (felelős) magyar kormány elnöke; a szabadságharc bukása után őt is kivégzik.

Beer Imre dr. utca (1982 után).

Dr. BEER IMRE (1905–1942) – zentai születésű

szabadkai orvos; kommunista; a spanyol polgárháború résztvevője, szanitécként szolgál a köztársaságiakat támogató nemzetközi brigádban; súlyos sebesülése után a Szovjetunióba evakuálják, ahol gyógyulása után Moszkvában kórházi orvosként működik, Később letartóztatják, családját Szibériába száműzik, ő pedig egy börtönben hal meg, hozzávetőleg ugyanabban az időben, amikor rehabilitálják.

Béke tér (1982). Korábban: Szent János tér (1876, 1887, 1911, Lázár cár tér (1923), Szent János tér (1941₁).

Nn.: *Szent János tér.* A Szent János szobor miatt még ma is ilyen néven szokták egyesek (különösen az idősebbek közül) emlegetni.

Belgrádi utca (1923). Korábban: Árpád utca (1876, 1887, 1911). Később: Árpád utca (1941₁), Belgrádi utca (1982).

Az Árpád utca eleje

Nn.: Szekfű utca, Árpád utca. Az első csupán közszájon szereplő népi elnevezés, és az utca sarkán levő ház tulajdonosára, Szekfű György néhai városi főjegyzőre emlékeztet, míg a másik az utca első hivatalos nevének folklorizált változata.

Bem utca (1876, 1887, 1911). Később: Stanoje Glavaš utca (1923), Bem utca (1941₁), Stanoje Glavaš utca (1982).

Az 1911-es térképen nem szerepel a név, de az 1923-as, szintén korábbi állapotokat is rögzítő térkép bizonyítja, hogy a név hivatalos használatban volt 1923-ig

BEM JÓZSEF (1794–1850) – lengyel tiszt; a magyar szabadságharc honvédtábornoka és legendás alakja; a forradalom bukása után török szolgálatba áll, és haláláig Szíria katonai parancsnoka.

Bercsényi utca (1911). Korábban: Szép utca (1876, 1887). Később: Arany fok (1923), Bercsényi utca (1941₁), Arany fok utca-Szép utca (1982). BERCSÉNYI MIKLÓS (1665–1725) – kuruc generális, Rákóczi mellett a szabadságharc egyik vezéregyénisége; Rákóczihoz hasonlóan szintén rodostói emigrációban halt meg.

Berta István utca (1982).

BERTA ISTVÁN (†1897) – a zentai 1897-es földmunkás-megmozdulás résztvevője és egyetlen halálos áldozata a földmunkásoknak a szétkergetésükre kirendelt csendőrökkel történt összecsapás során.

Berzenczey sor (1941₁). Korábban: Vasút sor (1911), a Vasút utca egyik szakasza (1923). Később: Vasút utca egyik szakasza (1982).

BERZENCZEY DOMOKOS (1879–1939) – Zenta város főmérnöke 1904-től 1918-ig; több épület ter-

vezése, illetve átépítése fűződik nevéhez (gimnázium épületének áttervezése, vágóhíd-épület tervezése, főtéri plébániaépület tervezése, a Szent Antal templom tervezése, a munkástelepi típusházak tervezése, a Thurzó-iskola tervezése, az Eugen Szálló átalakítása stb.); a Munkástelephez való sokoldalú kötődés miatt nevezik el róla a korábbi Vasút sort (~utcát).

Bogoboj Atanacković utca (1923). Korábban: a Sárkány utca 1. egyik szakasza (1876, 1887, 1911). Később: 144. utca (1941₁), Halász utca 3. (1982).

ATANACKOVIĆ, BOGOBOJ (1826–1856) – szerb romantikus elbeszélő; Vuk Karadžić reformtörekvéseinek lelkes követője.

Bojović vajda utca (1923). Korábban: Tóparti utca (1876, 1887), Thököly Imre utca (1911). Később: [Vitéz] Haynal utca (1941₁), Ivo Lola Ribar utca (1982).

BOJOVIĆ, PETAR (1853–1945) – már a török elleni háborúk során kitűnik taktikai és stratégia ismereteivel (1876–78); tekintélye tovább nő a Balkán-háborúk során; az első világháborúban az 1. Hadsereg parancsnoka.

Bolmani utca (1982 után).

A népfelszabadító háború egyik utolsó nagyobb hadművelete Bolmán (Bolmány) mellett folyt 1945. március 6. és március 21. között; a csata során Bolmán többször cserélt gazdát; a hadműveletekben részt vett a Petőfi-brigád is, amelynek parancsnoka, Kis Ferenc is ekkor esett el.

Boris Kidrič rakpart (1982). Korábban: Tisza rakpart (1911), Miloš Obrenović rakpart (1923), Rákóczi rakpart (1941₁).

KIDRIČ, BORIS (1912–1953) – a második világháború utáni Jugoszlávia kiemelkedő politiku-

sa és közéleti személyisége, a népfelszabadító háború résztvevője, néphős.

Bosnyák utca 1. (1911, 1923, 1941₁). Később: a Đuro Đaković utca egyik szakasza (1982)

Bosnyák utca 2. (1982). Korábban: az egyik szakasza Rozmaring utca (1911, 1923, 1941₁); a másik szakasza Rózsa utca 1. (1911, 1919–23?), Rövid utca 2. (1923), Rózsa utca 1. (1941₁)

Bosanska ulica – 1. Bosnyák utca 1, 2.

Boško Jugović utca (1923). Korábban: Géza utca (1876, 1887, 1911). Később: Géza utca (1941₁), Boško Jugović utca (1982).

Boško JugoVIĆ egyike volt a Jugović-testvéreknek, akik a rigómezei/koszvói csatában estek el (1389).

Boža Janković tábornok utca (1923). Korábban: a Sárkány utca 1. egyik szakasza (1876, 1887, 1911). Később: Sárkány utca 2. (1941₁), Partizán utca (1982).

A Bercsényi utca és a Thököly utca

JANKOVIĆ, BOŽIDAR (1849–1920) – a szerb török háború (1876–78), majd az 1885-ös szerb-bolgár háború résztvevője; a Balkán-háborúk idején már hadseregparancsnok; az első világháború alatt a montenegrói főparancsnokság ki- küldöttjeként működik.

Branislav Nušić utca (1982). Korábban: Kerék utca (1876, 1887, 1911, Jug Bogdan utca (1923), Kerék utca (1941₁).

Nn.: Kerék utca.

NUŠIĆ, BRANISLAV (1864–1938) – szerb drámaíró (főleg komédiáiról ismert), satirikus, publicista.

Branko Radičević utca (1923). Korábban: Kórház utca (1876, 1887, 1911). Később: Kórház utca (1941₁), Branko Radičević utca (1982).

RADIČEVIĆ, BRANKO (1824–1853) – az első igazi szerb lírikus költő; hazafias költeményeiről is ismert.

Bregalnica utca (1923). Később: 143. utca (1941₁), Bregalnica utca (1982).

A korábbi térképen (1911) is szerepel, de névtelenül.

A 2. Balkán-háború idején Bregalnicánál vívott csatában (1913) a szerbek jelentős győzelmet arattak a bolgárok felett. Feltehetően erre emlékeztetett az utca neve.

C

Cer utca (1982). Korábban: Gólya utca (1941₁)

Az első világháború egyik első ütközetét a Cergegységénél vívta a szerb hadsereg az Osztrák-Magyar Monarchia hadseregével (1914), amelyben a szerbek jelentős győzelmet arattak.

Cvetna ulica – 1. Virág utca

Ć

Ćurčijska ulica – 1. Szűcs utca

CS

Csáki Lajos utca (1982). Korábban: Dávid utca (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁).

Csáky utca (1876, 1887, 1911). Később: Wilson utca (1923), Csáky utca (1941₁), a November 29. utca egyik szakasza (1982).

1911-ben feltehetően „bekebelezi” a Rövid utcát. Az 1923-as térképen Rövid utca néven mindenestre már másik utca szerepel (a Munkás-telepen). A hagyomány szerint id. és ifj. CSÁKY JÓZSEF voltak a névadói, akik a 19. század közepe táján az utca leggazdagabb emberei voltak.

[Vitéz] Csatáry utca (1941₁). Korábban: Úri utca (1876, 1887), Szabó László utca (1911), Stevan Sremac utca (1923). Később: Stevan Sremac utca (1982).

CSATÁRY JÓZSEF – tábornok; a miskolci (19.) dandár parancsnokaként vonult be Zentára 1941. április 13-án.

Cseh Károly utca (1982).

CSEH KÁROLY (1891–1945) – adai tanító; annak idején a Nemzetközi Brigád őrnagyaként az orosz októberi forradalomban is részt vesz; 1941-ben mint aktív kommunistát Vácra internálják, majd onnan a németek visszavonuláskor elhurcolják, s feltehetően a többi politikai fogglyal együtt kivégzik.

Csuka utca 1. (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁).

A toronyházak beépítésével a Dositej Obradović és a Vuk Karadžić 2. utcák találkozásánál megszünt.

Csuka utca 2. (1941₁). Később: Goce Delčev utca (1982).

Az újabb Ponty utcával párhuzamosan szerepel ilyen néven. Furcsa, hiszen az 1941₁-es térképen két ilyen nevű utca is szerepel egyidejűleg.

D

Dalmát utca (1923). Korábban: Dembiński utca (1876, 1887, 1911). Később: 138. utca (1941₁), Jezdimir Krstić utca (1982).

Damjanich utca (1876, 1887, 1911). Később: Miloš Obilić utca (1923), Damjanich utca (1941₁)
DAMJANICH JÁNOS (1804 Staza–1849 Arad) — a

„hősök hőse”, a magyar szabadságharc egyik tábornoka; az aradi vértanúk egyike.

Darányi Ignác utca (1911). Később: Svetozar Marković utca (1923), Darányi Ignác utca (1941₁), Svetozar Marković utca (1982).

DARÁNYI IGNÁC (1849–1927) – ügyvéd, nagybirtokos, országgyűlési képviselő, fölművelésügyi miniszter. Mivel a munkástelepek építése az ő nevéhez fűződik, feltehetően ezért nevezték el róla a zentai Munkástelepek ezt az utcáját, sőt az egész telepet a hagyomány Darányi-telepként is emlegette. Egyike Zenta díszpolgárainak.

A [Vitéz] Csatóry utca

Dávid utca (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁). Később: Csáki Lajos utca (1982).

Deák utca (1876, 1887, 1911). Később: Mišić vajda utca (1923), Deák utca (1941₁), Pionír utca (1982).

DEÁK FERENC (1803–1876) – államférfi, reformpolitikus, az első független magyar (felelős) minisztérium igazságügyi minisztere; az 1867-es kiegyezés elsősorban az ő nevéhez köthető.

Deligradi utca (1982). Korábban: Leányka utca (1941₁)

A Deligradnál lefolyt csatában (1806) az I. szerb felkelés résztvevői nagy győzelmet arattak a törökök felett; a deligradi állásokban a felkelés leveréséig (1813) állandó harcok folytak. Ennek emlékére kapta az utca ezt a nevet.

Dembiński utca (1876, 1887, 1911). Később: Dalmát utca (1923), 138. utca (1941₁), Jezdimir Krstić utca (1982).

Bár az 1911-es térkép nem tünteti fel az utcanevet, nincs adat, amely szerint az utcanev megváltozott volna.

DEMBIŃSKI, HENRYK (1791–1864) – Az 1830–1831-es lengyel felkelő sereg volt főparancsnoka franciaországi emigrációból érkezik Magyarországra 1849 januárjában; a honvédsereg altábornagya, a szabadságharc egyik kiemelkedő alakja; a szabadságharc leverése után elmenekül az országból, s Párizsban hal meg.

Dimitrije Tucović utca (1982). Korábban: Király utca (1876, 1887, 1911), Vasa Čarapić utca (1923), Király utca (1941₁).

TUCOVIĆ, DIMITRIJE (1881–1914) – szerb szocialista politikus és teoretikus, publicista; a szerbiai modern munkásmozgalom megszervezője, a szerbiai Szociáldemokrata Párt vezetője.

Dob utca (1876, 1887, 1911). Később: Uglješa vajda utca (1923), Dob utca (1941₁), Arany János utca (1982).

Dobogó utca (1876, 1887, 1911). Később: Sava Tekelija utca (1923), Dobogó utca (1941₁), Makszim Gorkij utca (1982).

Dohány utca (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁)

Az utca korábban is megvolt, de 1911 előtt névtelenül jelenik meg a térképeken. Feltehető, hogy mivel népi eredetű elnevezésről van szó, korábban is ez a név volt használatban.

Donja Tisina obala – I. Alsó Tisza-part

Dositej Obradović utca (1923). Korábban: Zrínyi utca (1876, 1887, 1911). Később: Zrínyi utca (1941₁), Dositej Obradović utca (1982).

OBRADOVIĆ, DOSITEJ (1742 körül–1811) – a szerb felvilágosodás kiemelkedő képviselője, irodalmár, az újabb kori szerb irodalom megalapozója; mint a klasszikus nyelvek és egyes modern európai nyelvek ismerője, sokat fordít ezekről szerb nyelvre, és a saját költségén nyomtatja ki azokat a könyveket, melyek szerinte népe felvilágosításának hasznára válhatnak; rendkívül népszerű korának szerb értelmisége körében, s mint ilyen, a legolvasottabb író; mivel művei nemcsak a szerbségnek szólnak, modern nacionalizmusra épülő, antifeudális és antiklerikális eszméit átveszi az illír mozgalom is.

Dózsa György utca 1. (1911). Később: Rózsa utca 2. (1923), Dózsa György utca 1. (1941₁), Aleksa Šantić utca 2. (1982)

Dózsa György utca 2. (1982). Korábban: Újiskola utca (1876, 1887, 1911), Arsen[ije] Čarnojević utca (1923), Újiskola utca (1941₁).

DÓZSA GYÖRGY (1470 körül–1514) – az 1514-es parasztfelkelés vezére. (E felkelés szele egyébként Zentát és környékét is elérte.)

Drina utca (1982). Korábban: Vadász utca (1941₁)

Dubrovnik utca (1923). Később: 141. utca (1941₁), Müller István utca (1982).

DUŠAN CÁR TÉR (1923). Korábban: Újtemplom tér (1876, 1887, 1911). Később: Újtemplom tér (1941₁), Népfőnt tér (1982).

NEMANJIĆ, DUŠAN STEFAN – Szerbia uralkodója: királyként 1331–1346, cárként 1346–1355; a szerb nép legnagyobb uralkodója; országa területének példátlan növelése mellett egyházi függetlenséget szerzett Szerbiának, emellett törvényhozó tevékenységével hozzájárult a korabeli szerbiai állapotok feudális rendezéséhez.

Duvanska ulica – I. Dohány utca

Dvadesetdevetog [29.] novembra ulica – I. November 29. utca.

Đ

Đena Branovački és Ida Vujić utca (1923). Korábban: Kinizsi utca (1876, 1887, 1911). Később: Kinizsi utca (1941₁), Sutjeska utca (1982). BRANOVAČKI, EVGENIJE/ĐENA (1841–1882) – a zentai szerb közösség tevékeny (és bőkezű) tagja, adományozója-donátora; alapítványt is tett feleségével, Idával közösen, aki szintén adományozó kedvéről volt híres (hozományát például az újvidéki Szerb Nemzeti Színházra testálta).

Đorđe Burić utca (1982). Korábban: 151. utca (1941₁).

BURIĆ, ĐORĐE (1923–1944) – montenegrói telepes családból származott; miután részt vett az 1941. március 27-i belgrádi tüntetésen, visszatért Montenegroba, ahol csatlakozott a népfel szabadító mozgalomhoz; ugyanebben az évben elfogják és kivégzik.

Đorđe királyi utca (1923). Korábban: Posta utca (1876, 1887), Jókai utca (1911). Később: Jókai utca (1941₁), a Petar Drapšin tábornok utca egyik szakasza (1982).

KARADORĐEVIĆ, ĐORĐE – I. Péter király fia.

Đura Daničić utca 1. (1923). Korábban: Előd utca (1911). Később: Előd utca (1941₁), a Đura Daničić utca 2. egyik szakasza (1982).

Đura Daničić utca 2. (1982). Korábban: egyik szakasza Előd utca (1911), Đura Daničić utca 1. (1923), Előd utca (1941₁); a másik szakasza Matkovits utca (1911), Petar Dojčin utca (1923 után), Matkovits utca (1941₁).

DANIČIĆ, ĐURA (1825–1882) – szerb filológus; Vuk Karadžić közeli munkatársa főleg nyelvi-helyesírási kérdésekben; szótárkészítő, műfordító; az ótestamentum szerb fordítója.

Đura Jakšić utca (1923). Korábban: Rákóczi utca (1876, 1887, 1911). Később: Rákóczi utca (1941₁), Đura Jakšić utca (1982).

JAKŠIĆ, ĐURA (1832–1878) – szerb festő, költő, drámaíró; mint költő a szerb romantika egyik legnagyobb lírikusa; festményei főleg portrék, vagy pedig jelentősebb történelmi témákat ábrázolnak.

Đuro Đaković utca (1982). Korábban: az egyik szakasza Bosnyák utca 1. (1911, 1923, 1941₁); a másik szakasza Román utca (1911), Orosz utca (1923), Román utca (1941₁).

ĐAKOVIĆ, ĐURO (1886–1929) – a korai munkásmozgalom egyik kiemelkedő egyénisége, a Jugoszláv Kommunista Párt tevékeny tagja; 1929-ben elfogják, majd állítólagos szökés közben agyonlövik.

E

Edvard Kardelj rakpart (1982 után).

A Boris Kidrič rakpart meghosszabbítása kapta ezt a nevet.

KARDELJ, EDVARD (1910–1979) – a második világháború utáni Jugoszlávia kiemelkedő politikus, államférfia; a népfelszabadító háború résztvevője; jelentős szerepet kapott és vállalt Jugoszlávia gazdasági-társadalmi átalakításában, az öngazgatási rendszer bevezetésében, amely lazított a centralizált államszocializmus korlátain, s lehetővé tette, hogy a többi szocialista országtól eltérően Jugoszláviában liberálisabb rendszer épüljön ki.

Egér utca (1923). Korábban: Két könyök utca (1876, 1887, 1911). Később: Két könyök utca (1941₁), Kotori utca 2. (1982).

Élmunkás utca (1982 után).

Előd utca (1911). Később: Đura Daničić utca 1. (1923), Előd utca (1941₁), Đura Daničić utca 2. egyik szakasza (1982)

ELŐD – A hagyomány szerint az Etelközben „vérszerződött” hét magyar vezér egyike.

Eötvös utca (1876, 1887, 1911). Később: Sándor király utca (1923), a Horthy Miklós út egyik szakasza (1941₁), Népi forradalom utca (1982).

Az utca feltehetően Eötvös Józsefről és nem Eötvös Károlyról kapta a nevét.

EÖTVÖS JÓZSEF (1813–1871) – író, költő, reform-

politikus; a magyar realista regény mesteri művelője.

Nn.: Fő utca, Nagy utca.

Erdész utca (1941₁, 1982).

Esze Tamás utca (1982). Korábban: Víg utca (1911, 1923, 1941₁).

ESZE TAMÁS (1666–1708) – jobbagyszármazású kuruc brigadéros; ott van már az 1697. évi hegyaljai felkelés előkészítői között is, s neki sikerül megnyernie I. Rákóczy Ferencet a szabadságharc vezéréül.

Eugen utca 1. (1876, 1887, 1911). Később: az egyik szakasza Muškatirović utca (1923), Eugen utca 2. (1941₁), Muškatirović utca (1982); a másik szakasza Nemesi utca (1923), Határvadász utca (1941₁), a Vuk Karadžić utca 2. egyik szakasza (1982).

Eugen utca 2. (1941₁). Korábban: az Eugen utca 1. egyik szakasza (1871, 1887, 1911), Muškatirović utca (1923). Később: Muškatirović utca (1982). SAVOYAI, JENŐ (EUGEN, 1663–1736) – osztrák szolgálatban a bécsi háború során (1683–99) alapozza meg katonai-hadvezéri hírnevét; 1697-től a török elleni osztrák sereg főparancsnoka; ugyanebben az évben aratja győzelmét a török felett Zentánál; mint hadvezér a következő háborúban (1716–18) is sikerrel vezeti az osztrák hadat a török ellen; nemcsak tehetséges, kitűnő parancsnok, hanem korának egyik ismert műgyűjtője is.

F

Fáy utca (1876, 1887, 1911). Később: Stevan Knićanin utca (1932), Fáy utca (1941₁), Stevan Knićanin utca (1982).

FÁY ANDRÁS (1786–1864) — író, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli, igazgatósági tagja; a Pesti Hazai Első Takarékpénztár megalapítója.

Fejős Klára utca (1982).

FEJŐS KLÁRA (1921–1943) – budapesti születésű nagyikikindai kommunista; az ellenállási mozgalom résztvevője; a magyar rendőrséggel folytatott tűzharcban vesztí életét Palánkán.

Fenyő utca (1911). Később: Hercegovinai utca (1923), Fenyő utca (1941₁), Bakos Kálmán utca (1982)

Filip Višnjić utca (1923). Korábban: Lajos király utca (1911), Később: Lajos király utca (1941₁), Filip Višnjić utca (1982).

VIŠNJIĆ, FILIP (1767–1834) – a szerb nép leggyakrabban emlegetett guzlása-dalnok, népi költője; bejárva egész Boszniát Szerbiába megy, ahol Vuk Karadžić több dalt is feljegyez tőle.

Folyó utca (1876, 1887, 1911). Később: Franše de Pere utca (1923), Folyó utca (1941₁), Fruška gora utca 1982).

Földműves utca (1982). Korábban: Munkás utca 2. (1941₁)

Az Eötvös utca

Fő tér (1876, 1887, 1911). Később: Péter király tér (1923), Szent István tér (1941₁), Tito marsall tér (1982).

1911-nél nincs beírva a név, de minden bizonytalansággal így hívták. Az első világháború végéig itt állt a 19. század elején emelt Szentháromság-szobor. Egészen a 19–20. század fordulójáig itt tartják a piacokat, de itt van a halpiac is.

Francia utca (1923). Korábban: Néma utca (1911 után), Később: Néma utca (1941₁), Francia utca (1982)

Az első világháborús szerb-francia barátság emlékműveként tartható számon ez az utcvanév.

Francuska ulica – I. Francia utca

Frangepán utca (1923). Korábban: Toldi utca (1876, 1887, 1911). Később: Toldi utca (1941₁), Szervó Mihály utca (1982).

FRANKOPAN, FRANJO KRSTA (FRANGEPÁN FERENC, †1671) – régi horvát nemesi család utolsó sarja; a Zrínyi Péterrel közösen szervezett Habsburg-ellenes összeesküvés miatt Bécsújhelyen kivégzik.

Franše de Pere utca (1923). Korábban: Folyó utca (1876, 1887, 1911). Később: Folyó utca (1941₁), Fruška gora utca (1982).

FRANCHET D'ESPEREY (1856–1942) — Francia tábornagy az első világháborúban; 1918 júniusától az antant-erők főparancsnoka a szaloniki fronton, ahol döntő győzelmet arat a bolgárok felett; 1921-ben a jugoszláv hadsereg tiszteletbeli vajdájává avatják.

Fruška gora utca (1982). Korábban: Folyó utca (1876, 1887, 1911), Franše de Pere utca (1923). Később: Folyó utca (1941₁).

Fuvaros utca (1941₁, 1982).

A hagyomány szerint egyik első lakójának, Böröcz Jánosnak a foglalkozásáról kapta nevét, ő ugyanis fuvaros volt.

Fürj utca (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁). Később: Pupin utca (1982).

1911-ben nincs beírva a név, de feltehetően továbbra is így hívták.

G

Gaj utca (1923). Korábban: Bartóky utca (1911).

Később: Bartóky utca (1941₁), Gaj utca (1982) GAJ, LJUDEVIT (1809–1872) – a horvát nemzeti megújulás kiemelkedő alakja; az ún. illír mozgalom ideológusa és vezéregyénisége; a pánszláv eszmék szószólója.

Galamb utca (1911, 1923, 1941₁). Később: Jaša Ignjatović utca 2. (1982)

Georgi Dimitrov utca (1982). Korábban: egyik szakasza Madarász utca (1911), Madách utca (1911 után), Kosta Trifković utca (1923), Madách utca (1941₁); másik szakasza 166. utca (1941₁).

DIMITROV, GEORGI (1882–1949) – kiemelkedő bolgár politikus, államférfi; a nemzetközi kommunista mozgalom egyik vezéregyénisége; a nemzetközi közvélemény előtt a Reichstag felgyújtásának vádjával megrendezett kirakatpere folytán vált ismertté (1933); a második világháború után Bulgária kormányfője.

Gerő István dr. utca (1982). Korábban: Hunyadi utca (1911), Miloš Vasić tábornok utca (1923), Hunyadi utca (1941₁).

Dr. GERŐ ISTVÁN (1909–1941) – a zentai kommunista mozgalom legmarkánsabb egyénisége; rendelője (a mai zeneiskola épületében) 1940-től az illegális szervezkedés központja; az 1941 októberében történt letartóztatások őt is elérik; halálra ítélik, és november 11-én kivégzik.

Géza utca (1876, 1887, 1911). Később: Boško Jugović utca (1923), Géza utca (1941₁), Boško Jugović utca (1982).

Feltehetően a fejedelemről, nem pedig valamelyik helybeliről nevezték el az utcát.

GÉZA fejedelem (949 körül–997) – 972-től a magyarok fejedelme; törekvései közt szerepelt a

törzsi rend felszámolása, az európai típusú államiság megalapozása, s ennek szellemében engedélyezi a keresztény hittérítést a magyarok között; a központi hatalmat azonban nem sikerült megszilárdítania.

Ghyczy utca (1876, 1887, 1911). Később: Vuk Karadžić utca 1. (1923), Ghyczy utca (1941₁), Vuk Karadžić utca 2. egyik szakasza (1982).

Mivel nincs közvetlen adatunk, csak feltételezhetjük, hogy Ghyczy Kálmánról nevezték el ezt az utcát.

GHYCY KÁLMÁN (1808–1888) – Komárom vármegye alispánja, majd országgyűlési képviselő.

Főtéri részlet

lő. A szabadságharc bukása után egy ideig visszavonultan él, majd sikeresen folytatja korábban megkezdett politikai pályáját. Tisza Kálmán mellett ő a Balközép Párt másik vezére. Egy ideig pénzügyminiszter, s a képviselőház elnöke.

G. Jovanović őrnagy utca (1923). Korábban: Ősz utca (1876, 1887, 1911). Később: Ősz utca (1941₁), Ivan Milutinović utca (1982).

HADŽI-JOVANOVIĆ, GLIGORIJE – 1918. november 16-án a szerb csapatok az ő vezénylete alatt vonulnak be Zentára; egyike Zenta díszpolgárainak.

Goce Delčev utca (1982). Korábban: Csuka utca 2. (1941₁).

DELČEV, GOCE (1872–1903) – a macedón nemzeti felszabadító mozgalom, illetve az ezt szolgáló forradalmi szervezet, a VMRO ideológusa és legkiemelkedőbb szervezője.

Golubova ulica – I. Galamb utca

Gólya utca (1941₁). Később: Cer utca (1982)

A Munkástelep további kiépítésének egyik következményeként jött létre, összekötve a Dózsa György és a Fenyő utcákat.

Graničarski drum – I. Határőrök útja

Grobljanska ulica – I. Temető utca

Gy

Gyöngytyúk utca (1911). Később: Morava utca (1923), Gyöngytyúk utca (1941₁), Morava utca (1982)

György utca (1941₁). Később: a Rade Končar utca egyik szakasza (1982).

A hagyomány szerint bizonyos Pecárszki Györgyről (Đorđe Pecarski) kapta a nevét.

Gyümölcs utca (1941₁, 1982).

1945 után a név jelentésében annyit módosult, hogy a „gyümölcs”-ből „gyümölcstermelő” – „voćarska” lett.

H

Hajduk Stanko utca (1923). Később: 139. utca (1941₁), Hajduk Stanko utca (1982).

Névadója az I. szerb felkelés résztvevője volt. A köztudatban nem annyira történelmi szerepe miatt, hanem inkább regényhősként van jelen (Janko Veselinović: *Hajduk Stanko*).

Hajduk Veljko utca (1923). Korábban: Pipa utca (1876, 1887, 1911). Később: Pipa utca (1941₁), Hajduk Veljko utca (1982).

PETROVIĆ, VELJKO (1780 körül–1813) – az I. szerb felkelés egyik kiemelkedő vezéregyénisége; különösen a felkelők lovassági rohamai-ból vette ki részét; a felkelés előtt Stanoje Glavaš hajdukjai között találjuk.

Hajnal utca (1876, 1887, 1991). Később: Koča utca (1923), Hajnal utca (1941₁), Koča utca (1982).

[Vitéz] **Haynal utca** (1941₁). Korábban: Tóparti utca (1876, 1887), Thököly Imre utca (1911), Bojović vajda utca (1923). Később: Ivo Lola Ribar utca (1982).

Haynal Alajos – ezredes, a 43. gyalogezred parancsnokaként vonul be 1941. április 13-án Zentára; a város első katonai parancsnoka.

Hajó utca (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁, 1982).

Halász tér (1984).

A tér minden korábbi térképen megvan, ám érdekes módon névtelenül. Ennek ellenére feltételezzük, hogy mindig is így hívták.

Halász utca 1. (1876, 1887, 1911). Később: Laza Kostić utca 1. (1923), Nap-Halász utca (1941₁), a Július 7. utca egyik szakasza (1982). 1876-ban név nélkül szerepel. Feltételezzük azonban, hogy már ekkor is ezt a nevet viselte.

Halász utca 2. (1923). Korábban: Viola utca (1911). Később: Viola utca (1941₁), Március 8. utca (1982).

Halász utca 3. (1982). Korábban: a Sárkány utca 1. egyik szakasza (1876, 1887, 1911), Bogoboj Atanacković utca (1923), 144. utca (1941₁).

Határőrök útja (1923). Korábban: Szeged-újvidéki törvényhatósági út II. (1911). Később: Szeged-újvidéki törvényhatósági út II. (1941₁), az Újvidéki út egyik szakasza (1982).

Főtéri részlet

Határvasz utca (1941₁). Korábban: Eugen utca 1. egyik szakasza (1876, 1887, 1911), Nemesi utca (1923), a Vuk Karadžić utca 2. egyik szakasza (1982).

Hattyú utca (1911). Később: Szarajevói utca (1923), Hattyú utca (1941₁), Szarajevói utca (1982)

Hentes tér (1876, 1887, 1911). Később: Zrínyi Péter tér (1923), Lovászy tér (1941₁).
A toronyházak beépítésével a Dositej Obradović

és a Vuk Karadžić 2. utcák találkozásánál ez a tér fokozatosan felszámolódott, vele két utca is (Sarló utca, Csuka utca 1.). A tér emlékét egy ideig őrizte a toronyházak között kiképzett tér Marx-Engels tér néven, ma azonban ez a név már nincs használatban, s a toronyházakat a szomszédos utcákhoz (Dositej Obradović utca, Boris Kidrič rakpart) rendelték.

Hercegovinai utca (1923). Korábban: Fenyő utca (1911), Később: Fenyő utca (1941₁), Bakos Kálmán utca (1982)

A Híd utca

Herój Pinkija ulica – I. [Hős] Pinki

Híd utca (1876, 1887). Később: Bartha Miklós utca (1911), Jovan Đorđević utca (1923), Bartha utca (1941₁), Jovan Đorđević utca (1982).

Hold utca (1876, 1887, 1911). Később: Jelena hercegnő utca (1923), Hold utca (1941₁), a Petar Drapšin tábornok utca egyik szakasza (1982).

Horthy Miklós út (1941₁). Korábban: egyik szakasza Szeged–újvidéki törvényhatósági út I. (1911), Putnik vajda utca (1923); a másik szakasza Szabadkai utca (1876, 1887, 1911), Putnik vajda utca (1923); harmadik szakasza Eötvös utca (1876, 1887, 1991), Sándor király utca (1923), Népi forradalom utca (1982).

HORTHY MIKLÓS, Vitéz nagybányai (1868–1957) – hivatásos tengerésztiszt, altengernagy; Magyarország kormányzója.

Horti István utca (1982).

HORTI ISTVÁN (1920–1944) – zentai szakszervezeti aktivista, ifjúkommunista; 1943-ban letartóztatják, Újvidékre viszik, majd börtönbüntetése letöltése végett Sátoraljaújhelyre szállítják, ahol a börtönlázadás alatti szökési kísérlete közben életét veszti.

Huba utca (1911). Később: Milovan Vidaković utca (1923), Huba utca (1941₁), Ifjúsági utca (1982).

HUBA – a hagyomány szerint az Etelközben „vérszerződött” hét magyar vezér egyike.

Hunyadi utca (1911). Később: Miloš Vasić tábornok utca (1923), Hunyadi utca (1941₁), Gerő István dr. utca (1982).

Feltehetően Hunyadi Jánosról nevezték el, bár ez nem egyértelmű, az egész család nevét is megörökítheti.

HUNYADI JÁNOS (1407 körül–1456); bár a hagyomány „törökverőként” emlegeti (leginkább az 1456. évi nándorfehérvári diadalra emlékezve),

A Horthy Miklós út

török elleni hadjáratai felemásra sikeredtek; hat éven át Magyarország kormányzója (1446-tól).

Huszák Mihály utca (1982).

HUSZÁK MIHÁLY (1911–?) – zentai szakszervezeti aktivista, kommunista; az októberi lebukás őt sem kerüli el, Szabadkára viszik, és börtönbüntetésre ítélik; innen egy büntetőzászlóaljjal a keleti hadszíntérre kerül, és ott nyoma vész.

Huszár utca (1876, 1887, 1911). Később: Tisza utca (1923), Huszár utca (1941₁), Tisza utca (1982).

I

Igralište – I. Játszótér

Iffjúsági utca (1982). Korábban: Huba utca (1911), Milovan Vidaković utca (1923), Huba utca (1941₁).

Ilija Birčanin utca (1923). Korábban: Só utca (1876, 1887, 1911). Később: Só utca (1941₁), Ilija Birčanin utca (1982).

BIRČANIN, ILIJA (1764–1804) – szerb előkelőség; azon kenézek egyike, akik a belgrádi pasalikban hatalmaskodó dáhik rémuralmának estek áldozatul. A vérengzés ahelyett, hogy megakadályozta volna a felkelés kitörését, kirobbantotta azt.

Ipolyi Keller tér (1941₁). Korábban: Iskola tér (1923)

A tér nevét valószínűleg Ipolyi-Keller Gyuláról kapta.

IPOLYI-KELLER GYULA (1869–1949) – gazdasági író. Munkáiban főleg mezőgazdasági kérdések-

kel foglalkozott, de a gazdasági munkásügy és a szociálpolitika is foglalkoztatta.

Isa Nešić utca (1982). Korábban: Angyal utca (1876, 1887, 1911), Milan Toplica utca (1923), Angyal utca (1941₁).

NEŠIĆ, ISA/ISIDOR (1889–1957) – az orosz polgárháborúban a Vörös Hadsereg egyik magyar alakulatában is harcol; szülővárosában, Zentán tevékeny szakszervezeti tag, majd 1941-től az ellenállási mozgalom résztvevője; Zenta első népbizottsági elnöke.

Iskola tér (1923). Később: Ipolyi Keller tér (1941₁)

A tér megtalálható már az 1911-es térképen is, de név nélkül szerepelt. Az 1945 utáni térképeken már hiányzik mint tér; nevét a mellette vezető, addig névtelen utcácska veszi át.

Iskola utca (1982).

István utca (1876, 1887, 1911, 1923). Később: István zug (1941₁), István utca (1982).

Feltehetőleg az államalapító Szent István királyról kapta nevét, bár könnyen lehet, hogy csupán valamelyik helybeliről, lévén, hogy elég kis utcáról van szó.

István zug (1941₁). Korábban: István utca (1876, 1887, 1911, 1923). Később: István utca (1982).

Ivan Gundulić utca (1923). Korábban: Báthory utca (1876, 1887, 1911). Később: Báthory utca (1941₁), Ivan Gundulić utca (1982).

GUNDULIĆ, IVAN (1589–1638) – dubrovniki költő; arisztokrata-republikánus, az ellenreformáció híve és szószólója.

Ivan Kosačić utca (1923). Korábban: Malom utca (1876, 1887, 1911). Később: Malom utca (1941₁), Jugoszláv Néphadsereg utca (1982). KOSAČIĆ, IVAN – a rigómezei/koszovói csata (1389) egyik résztvevője.

Ivan Milutinović utca (1982).

MILUTINOVIĆ, IVAN (1901–1944) – tevékeny kommunista a két világháború közötti időszakban; a népfelszabadító háború résztvevője; néphős.

Ivan Senković utca (1923). Korábban: Széchy utca (1876, 1887, 1911). Később: Széchy utca (1941₁), Madách Imre utca (1982).

A török hódoltság szerb hőstetteit megéneklő népköltemények egyikének hőse (*Ivo Senković és a ribniki aga*).

Ivo Lola Ribar utca (1982). Korábban: Tóparti utca (1876, 1887), Thököly Imre utca (1911), Bojović vajda utca (1923), [Vitéz] Haynal utca (1941₁). RIBAR, IVO LOLA (1916–1943) – aktív kommunista, az 1936-os egyetemista sztrájk egyik szervezője; a nemzetközi ifjúsági mozgalomban is tevékenyen vesz részt; a népfelszabadító háború résztvevője; néphős.

J

Jácint utca (1923). Korábban: Liliom utca (1911). Később: Liliom utca (1941₁), Štrosmajer utca (1982)

Nem tudni, a téves fordítás miatt (zumbul = jácint) változott meg a virágnév, vagy szándékosan történt a névcseré.

Jagnjeća ulica – I. Bárány utca

Janko Vukotić tábornok utca (1982). Korábban: 156. utca (1941₁).

VUKOTIĆ, JANKO (1866–1927) – a montenegrói hadsereg főparancsnok-helyettese, a Balkán-háborúk, majd az első világháború aktív résztvevője; 1919 után kap tábornoki rangot az SzHSZ Királyság hadseregében.

Jaša Ignjatović utca 1. (1923). Később: 137. utca (1941₁), a Makszim Gorkij utca 2. egyik szakasza (1982).

Az utca korábbi térképeken is szerepel de név nélkül; feltehetően a Magyar utca folytatásaként tartották számon, s ennek kétféle ágazásából az egyik ágat képeznék, míg a másik a Dobogó utca volt. Az is lehet azonban, hogy valóban névtelen volt.

IGNJATOVIĆ, JAŠA/JAKOV (1824–1888) – politikus, író; politikusként a magyar szabadságharcot támogatja, ezért egy ideig emigrációban él; történelmi regényei romantikusak (a nemzeti múlt idealizálása), szociális témájú regényeiben azonban a realizmus felé hajlik mint a vajdasági kispolgár portréjának megrajzolója.

Jaša Ignjatović utca 2. (1982). Korábban: Galamb utca (1911, 1923, 1941₁)

Játszóter (1911, 1923).

Később beépül és eltűnik mint tér.

Jelačić utca (1923). Korábban: Álmos utca (1911). Később: Álmos utca (1941₁), Móricz Zsigmond utca (1982).

JELAČIĆ, JOSIP – horvát bán (1848–1859); az illír mozgalom egyik legnagyobb támogatója, ám a bécsi udvarhoz lojális politikus; ennek értelmében támad Magyarországra is 1848 szeptember elején.

Jelena hercegnő utca (1923). Korábban: Hold utca (1876, 1887, 1911). Később: Hold utca (1941₁), a Petar Drapšin tábornok utca egyik szakasza (1982).

Karadorđević, Jelena – I. Péter király leánya.

Jezdimir Krstić utca (1982). Korábban: Dembiński utca (1876, 1887, 1911), Dalmát utca (1923), 138. utca (1941₁).

KRSTIĆ, JEZDIMIR (1919–1943?) – deszki származású optáns család sarja; egyike a zentai ifjúkommunistáknak, majd kommunistáknak; a zentai októberi lebukást elkerüli, de Újvidéken elfogják; börtönbe kerül, majd egy büntetőzászlóaljjal a keleti frontra, ahol 1943-ban, a doni áttöréskor nyoma veszik.

Jezerska ulica – I. Tó utca

Jókai Mór utca (1982). Korábban: Ág utca (1876, 1887, 1911), Maširević utca (1923), Ág utca (1941₁).

JÓKAI MÓR (1825–1904) – a magyar romantikus próza legkiemelkedőbb képviselője, rendkívül termékeny (és népszerű) regényíró, akinek műveit még ma is sokan olvassák, s nem egyet megfilmesítettek; egyike Zenta díszpolgárainak.

Jókai utca (1911). Korábban: Posta utca (1876, 1887). Később: Đorđe királyfi utca (1923), Jókai utca (1941₁), a Petar Drapšin tábornok utca egyik szakasza (1982).

Joó Lajos utca (1982).

JOÓ LAJOS (1914–1945?) – pacséri születésű, aktív kommunista; 1943-ban az észak-bácskai pártszervezetek felújításával bízzák meg; 1944-ben lebukik, s a topolyai, majd a komáromi gyűjtőtábor foglya; az utóbbiból megszökik, majd 1945-ben Budapesten nyoma vész.

Josip Langof utca (1982).

LANGOF, JOSIP (1921–1942) – zentai ifjúkommunista; az októberi lebukás egyik áldozataként börtönbüntetésre ítélik, majd egy büntetőzászlóaljjal a keleti frontra kerül; itt megszökik, és egy szovjet fogolytáborban hal meg.

Jovan Cvijić dr. utca (1982). Korábban: 162. utca (1941₁).

CVJIJĆ, JOVAN (1865–1927) – kiemelkedő szerb földrajztudós, antropogeográfus, akadémikus, a modern antropogeográfia megalapozója Szerbiában; tevékenysége nagyrészt a Balkán-félsziget, és különösen Szerbia földrajzi kutatásaira összpontosul; emellett néprajzi és antropológiai kutatásokat folytat.

Jovan Đorđević utca (1923). Korábban: Híd utca (1876, 1887), Bartha Miklós utca (1911). Később: Bartha utca (1941₁), Jovan Đorđević utca (1982).

ĐORĐEVIĆ, JOVAN (1826–1900) – Zenta nagy szülötte; az újvidéki Szerb Nemzeti színház (1861), majd a belgrádi Szerb Népszínház (1868) megszervezője, a 19. század egyik legnagyobb szerb kultúrpolitikusa; kiábrándulva a színházat körülvevő intrikák miatt a pedagógiai munka felé fordul, s itt is maradandó értékeket hoz létre mint iskolaszervező, majd mint tanügyi főtanácsos, sőt rövid ideig Szerbia oktatásügyi minisztere.

Jovan Jovanović Zmaj utca (1923). Korábban: Vörösmarty utca (1876, 1887, 1911). Később: Vörösmarty utca (1941₁), Jovan Jovanović Zmaj utca (1982).

A szerb szóhasználat (és nemcsak Zentán) olykor a Zmaj Jovina, Zmaj Jove Jovanovića névalakokat használja.

JOVANOVIĆ, ZMAJ JOVAN (1833–1904) – az egyik legismertebb (és legjobbak közé tartozó) szerb költő és gyermekíró; politikai állásfoglalásában antiklerikális és következetesen republikánus.

Jovan Sterija Popović utca 1. (1923). Korábban: Mária utca (1876, 1887, 1911). Később: Mária utca (1941₁).

Jovan Sterija Popović utca 2. (1982). Korábban: az egyik szakasza Mária utca (1876, 1887, 1911), Jovan Sterija Popović utca 1. (1923), Mária utca (1941₁); a másik szakasza 152. utca (1941₁).

POPOVIĆ, JOVAN STERIJA (1806–1856) – verseci születésű szerb költő, drámaíró, a romanticizmus képviselője.

Nn.: Mária utca.

Jovan Subotić utca (1923). Korábban: Mezőssy utca (1911). Később: Mezőssy utca (1941₁), József Attila utca (1982).

SUBOTIĆ, JOVAN (1817–1886) – politikus, költő, író, drámaíró; képviselő a horvát Száborban; a szerb-horvát közeledés szószólója.

József Attila utca (1982). Korábban: Mezőssy utca (1911), Jovan Subotić utca (1923), Mezőssy utca (1941₁).

A Jókai utca

JÓZSEF ATTILA (1905–1937) – költő; a forradalmi verselés egyik legnagyobb alakja világviszonylatban is; költészete a magyar líra egyik csúcsteljesítménye.

Jug Bogdan utca (1923). Korábban: Kerék utca (1876, 1887, 1911). Később: Kerék utca (1941₁), Branislav Nušić utca (1982).

JUG BOGDAN a Jugović testvérek édesapja; mindannyian ott veszttek a rigómezei/koszovói csatában (1389)

Jugoslovenske narodne armije [JNA] ulica – 1. Jugoszláv Néphadsereg utca

Jugoszláv Néphadsereg utca (1982). Korábban: Malom utca (1876, 1887, 1911), Ivan Kosančić utca (1923), Malom utca (1941₁).

Július 7. utca (1982). Korábban: egyik szakasza Pacsirta utca (1876, 1887, 1911), Marko királyfi utca (1923), Pacsirta utca (1941₁); a másik szakasza Halász utca 1. (1876, 1887, 1911), Laza Kostić utca 1. (1923), Nap-Halász utca (1941₁). Az utca neve az 1941-ben kitört szerbiai népfelkelés dátuma, ezzel a népfelszabadító háború kezdetének állít emléket.

Július 13. utca (1982). Korábban: 148. utca (1941₁). Az utca neve az 1941-ben Montenegróban kitört népfelkelésre emlékeztet. A dátum ugyanakkor régebbi jelentőségű is lehet, hiszen az 1878-ban (június 13.–július 13.) megtartott berlini kongresszuson született egyik döntés értelmében nyerte el Montenegro függetlenségét és megkétszereződött területének nemzetközi elismerését.

Jurij Gagarin utca (1982 után).

GAGARIN, JURIJ ALEKSZEJEVICS (1934–1968) – szovjet űrhajós. Elsőként repült a világűrbe.

K

Karadorde utca 1. (1923). Korábban: Adai utca (1876, 1887, 1911). Később: Adai utca (1941₁), a Karadorde utca 2. egyik szakasza (1982).

PETROVIĆ, KARADORDE (1768–1817) – a török ellen vezetett 1. szerb felkelés vezéregyénisége; a majdani Szerb Fejedelemség államiségének megalapozója, ám inkább katona, mint politikus; a felkelés bukását követően egy ideig ausztriai, majd orosz emigrációban él, a 2. szerb felkelés kitörésekor pedig visszatér Szerbiába, ám Miloš Obrenović tartva attól, hogy jelenléte politikai bonyodalmakhoz vezet, megöleti.

Karadorde utca 2. (1982). Korábban: az egyik szakasza Adai utca (1876, 1887, 1911), Karadorde utca 1. (1923), Adai utca (1941₁); a másik szakasza Régi adai út (1941₁).

Nn.: *Adai utca, Kórház utca, Nagy utca.* Az „Adai” a régi hivatalos név folklorizálódott változata, a „Kórház” újabb keletű népi elnevezés, a volt szegényház épületébe költözött, napjainkban is állandó bővítéseket megelőző kórházra utal, míg a „Nagy” jelző a hosszúságát hivatott kiemelni.

Kard utca (1876, 1887, 1911). Később: Vojislav Ilić utca 1. (1923), Kard utca (1941₁), a Vojislav Ilić utca 2. egyik szakasza (1982).

Karjadi út (1911 után, 1923, 1941₁, 1982).

Az 1911-es térképen nincs feltüntetve a név, ami

nem jelenti azt, hogy nem volt használatban. Nevét a középkori Karjad faluról kapta, amely a török hódoltság alatt elpusztult, de határrész névként a mai napig fennmaradt.

Kasapska ulica – I. Mészáros utca

Katona József utca (1911). Később: Katona utca (1923, 1941₁), Laza Kostić utca 2. (1982).

KATONA JÓZSEF (1791–1830) – a magyar drámairodalom kiemelkedő alakja (*Bánk bán*).

Katona utca (1923). Korábban: Katona József utca (1911). Később: Katona utca (1941₁), Laza Kostić utca 2. (1982)

A név az előző időszak utcanevének kétértelmű fordítása. Nem tudni, hogy a trefás névcseré felületességből adódó tévedésből ered (a hivatal nem vette észre, hogy vezetéknevről van szó, mivel a térképen Katona J. szerepelt), vagy szándékos. A helyzetet csak tovább bonyolítja, hogy az 1941-es térkép mindkét változata – úgy tűnik – átveszi ezt a névgyakorlatot, és szerbről fordítja vissza az utca nevét (Katona < Vojnička).

A Jókai utca

Kazinczy utca (1876, 1887, 1911). Később: Petar Preradović utca (1923), Kazinczy utca (1941₁), Petar Preradović utca (1982).

Az utcát minden bizonnyal Kazinczy Ferencről, a magyar irodalom nagy alakjáról nevezték el, nem pedig fiáról, Kazinczy Lajosról (1820–1849), a szabadságharc egyik hadtestparancsnokáról, bár máshol volt erre példa.

KAZINCZY FERENC (1759–1831) – író, költő, műfordító, akadémiai tag; nevéhez leginkább a magyar nyelv megújítása fűződik.

Kerék utca (1876, 1887, 1911). Később: Jug Bogdan utca (1923), Kerék utca (1941₁), Branislav Nušić utca (1982).

Kereszt utca (1876, 1887, 1911). Később: Stepanović vajda utca (1923), Kereszt utca (1941₁), Vasa Pelagić utca (1982).

Kertes utca (1923). Később: Utolsó utca (1941₁), Kertes utca (1982).

Az 1911-es térképen ez az utca még nincs berajzolva.

Két könyök utca (1876, 1887, 1911). Később: Egér utca (1923), Két könyök utca (1941₁), Kotori utca 2. (1982).

Kígyó utca 1. (1876, 1887, 1911). Később: Uroš cár utca (1923), Kígyó utca 1. (1941₁), Ady Endre utca (1982).

Kígyó utca 2. (1923). Korábban: Könyök utca (1876, 1887, 1911). Később: Könyök utca (1941₁), Bácska utca (1982).

Kikötő utca (1982 után).

Kinizsi utca (1876, 1887, 1911). Később: Đena

Branovački és Ida Vujić utca (1923), Kinizsi utca (1941₁), Sutjeska utca (1982).

KINIZSI PÁL (?–1494) – Mátyás király Fekete Seregének hadvezére; a hagyomány rettenthetetlen bátorsággal és nagy testi erővel ruházta fel, s a törökellenes harc egyik kiemelkedő alakjává tette.

Király utca (1876, 1887, 1911). Később: Vasa Čarapić utca (1923), Király utca (1941₁), Dimitrije Tucović utca (1982).

Kis köz (1982).

Kis utca (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁, 1982).

Kisfaludy utca (1876, 1887, 1911). Később: Milorad Šapčanin utca (1923), Kisfaludy utca (1941₁), Vladimir Nazor utca (1982).

Az utcát valószínűleg Kisfaludy Károlyról, nem pedig testvéréről, Kisfaludy Károlyról nevezték el. (Persze az sem zárható ki, hogy mindkettőről.)

KISFALUDY KÁROLY (1788–1830) – drámaíró, elbeszélő, költő, akadémiai tag; festészettel, rézmetszéssel is foglalkozott; halála után emlékére társaságot hoztak létre (Kisfaludy-társaság).

Kis Ferenc utca (1982). Korábban: Szabadság utca (1911), Macedóniai utca (1923), Szabadság utca (1941₁)

KIS FERENC (1905–1945) – a népfelszabadító háború résztvevője; 1945 januárjától a Jugoszláv Népfelszabadító Hadsereg kötelékébe tartozó Petőfi-brigád parancsnoka, s ilyen minőségben esik el a bolmáni csatában.

Klanička ulica – I. Vágóhíd utca.

Kobina ulica – I. Vércse utca

Koča utca (1923). Korábban: Hajnal utca (1876, 1887, 1911). Később: Hajnal utca (1941₁), Koča utca (1982).

Az utca feltehetően KOČA ANĐELKOVIĆ (1755–1788) kapitányról kapta a nevét, aki az 1788 és 1791 közötti osztrák-török háború alatt osztrák biztatásra szerb önkénteseket vezetett a törökök ellen Szerbia területén („Kočina krajina”); mivel azonban az osztrákok szerbiai hadjárata elmaradt, a kezdeti sikerek után (elfoglalta Požarevacot, majd Kragujevacot is) követői közül többen elhagyják, és mert a török mind nagyobb erővel támad, a Bánságba kényszerül

visszavonulni; a törökök ide is követik, és miután elfogják, Tekián társaival együtt karóba húzzák őket.

Komitska utca (1923). Korábban: Sípos utca (1876, 1887, 1911). Később: Sípos utca (1941₁), Samardžić őrnagy utca (1982).

Az utca feltehetően az első világháború alatt megszállt Montenegróban kibontakozott ellenállási mozgalomról („komitski pokret”) kapta a nevét.

A Kossuth utca

Kond utca (1911). Később: Stevan Sindelić utca (1923), Kond utca (1941₁), Stevan Sindelić utca (1982).

KOND – A hagyomány szerint az Etelközben „vérszerződött” hét magyar vezér egyike.

Kórház utca (1876, 1887, 1911). Később: Branko Radičević utca (1923), Kórház utca (1941₁), Branko Radičević utca (1982).

Neve a zentai közkórház korábbi lokációját idézi.

Kossuth utca (1876, 1887, 1911). Később: Nikola Pašić utca (1923), Kossuth utca (1941₁), Lenin utca (1982).

Kossuth Lajos utca (1982). Korábban: a Város körüli út egyik szakasza (1911, 1923, 1941₁).

KOSSUTH LAJOS (1802–1894) – politikus, publicista, államférfi; a szabadságharc legnagyobb vezéregyénisége. Kultusza kezdettől fogva kimutatható Zentán is (a Kossuth-bankók erekléként való továbbörökítése, szoborállítás terve, az új vashíd róla történő elnevezése, még életében utcát neveznek el róla, Zenta díszpolgárává avatják).

Kosta Trifković utca (1923). Korábban: Madarász utca (1911), Madách utca (1911 után). Később: Madách utca (1941₁), a Georgi Dimitrov utca egyik szakasza (1982).

TRIFKOVIĆ, KOSTA (1843–1875) – újvidéki szerb költő, főleg komédiáiról ismert drámaíró.

Koszovói utca (1923). Korábban: Újsor utca (1876, 1887, 1911). Később: Újsor utca (1941₁), Koszovói utca (1982).

Nevét feltehetően a rigómezei (koszovói) csatáról nyerte (1389), amely idővel a szerbek nemzeti identitástudatának fontos alappillérvé vált.

Kotori utca 1. (1923). Később: 140. utca (1941₁).

Kotori utca 2. (1982). Korábban: Két könyök utca (1876, 1887, 1911), Egér utca (1923), Két könyök utca (1941₁).

Könyök utca (1876, 1887, 1911). Később: Kígyó utca 2. (1923), Könyök utca (1941₁), Bácska utca (1982).

Kratka ulica – I. Rövid utca 2.

Kumanovói utca (1923). Később: 146. utca (1941₁), [Hős] Pinki utca (1982).

Az 1911-es térképen is megvan, de név nélkül. Az I. Balkán-háború egyik csatáját vívták Kumanovónál, amelyben a szerbek súlyos vereséget mértek a törökökre, s ennek következtében elfoglalták az egész Vardar menti Macedóniát (nagyjából a mai Macedónia területét).

Külső utca (1982).

L

Lađarska ulica – I. Hajó utca.

Lajos király utca (1911). Később: Filip Višnjić utca (1923), Lajos király utca (1941₁), Filip Višnjić utca (1982).

(NAGY) LAJOS király (1326–1382) – 1342-től magyar király, az Anjou-házból; uralkodását a hódító háborúk szakadatlan sora jellemzi, aminek következményeként a Magyar Királyság európai nagyhatalommá válik; támogatja az egyházat, a kultúrát, iskolák sorát alapítja; uralkodása idejére tehető a magyar lovagkor.

Lalina ulica – I. Tulipán utca.

Laza Kostić utca 1. (1923). Korábban: Halász utca 1. (1876, 1887, 1911). Később: Nap-Halász utca (1941₁), a Július 7. utca egyik szakasza (1982).

Laza Kostić utca 2. (1982). Korábban: Katona József utca (1911). Később: Katona utca (1923, 1941₁)
KOSTIĆ, LAZA (1841–1910) – bácskai szerb író, műfordító, romantikus költő.

Laza Lazarević utca (1923). Korábban: Petőfi utca (1876, 1887, 1911). Később: Petőfi utca (1941₁), Laza Lazarević utca (1982).
LAZAREVIĆ, LAZA (1851–1890) – szerb elbeszélő, tradicionalista; jól ír, de nem termékeny (összesen kilenc nagyobb elbeszélést hagyott hátra).

Lázár cár tér (1923). Korábban: Szent János tér (1876, 1887, 1911). Később: Szent János tér (1941₁), Béke tér (1982).
HREBELJANOVIĆ, LÁZÁR (LAZAR, 1329–1389) – szerb fejedelem; Dušan cár halála után a szétesett birodalom egy kisebb részének uralkodója, Uroš cár halála után pedig Szerbia fejedelme (1371); a törökellenes harc fő szervezője a szerbek körében; a rigómezei (koszovói) ütközetben a törökök foglyul ejtik és kivézik.

Lazar Slavnić utca (1982).
SLAVNIĆ, LAZAR (1918–1945) – zentai születésű kommunista, a népfelszabadító háború résztvevője.

Leányka utca (1941₁). Később: Deligradi utca (1982).
A ritka kedves, becéző nevet a Fenyő és Tulipán utcákat összekötő utca nyerte el, miután to-

vábbi építkezésekkel bővítették a Munkástelepet.

Lenin utca (1982). Korábban: Kossuth utca (1876, 1887, 1911), Nikola Pašić utca (1923), Kossuth utca (1941₁).

ULJANOV, VLAGYIMIR ILJICS-LENIN (1870–1924) – közgazdász, szociológus, filozófus, politikus és államférfi; az ún. tudományos szocializmus (marxizmus) elméletét kísérli meg átültetni a szovjet gyakorlatba (leninizmus, szovjet modell); az októberi forradalom egyik kiemelkedő résztvevője és meghatározó egyénisége.

Lev Tolsztoj utca (1982). Korábban: Sas utca (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁).

TOLSZTOJ, LEV NYIKOLAJEVICS (1828–1910) – világhírű orosz író (*Anna Karenyina*, *Háború és béke*).

Liliom utca (1911). Később: Jácint utca (1923), Liliom utca (1941₁), Štrosmajer utca (1982)

Ljubica Popović utca (1982). Korábban: a Város körüli út egyik szakasza (1911, 1923, 1941₁).
POPOVIĆ, LJUBICA (1921–1942) – zentai kommunista, a népfelszabadító háború résztvevője, néphős.

Ljubljana utca (1982). Korábban: Széles utca (1941₁).

Lovászy tér (1941₁). Korábban: Hentes tér (1876, 1887, 1911), Zrínyi Péter tér (1923).
Az utca feltehetően Lovászy Mártonról, Zenta szülöttjéről kapta a nevét.
LOVÁSZY MÁRTON (1864–1927) – politikus, újságíró. Egy ideig a Magyarország c. politikai napilap főszerkesztője; függetlenségi párti országgyűlési képviselő. Vallás- és közoktatás-

ügyi miniszter (1918. október 31. – december 23.), majd külügyminiszter (1919. augusztus 15. – szeptember 11.). Haladó gondolkodású politikus: következetesen kiáll a Monarchia politikájával szemben, a világháború kitörésekor a háború, illetve a német szövetség ellen foglal állást, később pedig Horthyék politikájával oponál.

Lówy testvérek utca (1982).

LÓWY DÉNES (1913–1941) és LÓWY KÁROLY (1918–1941) – a zentai ellenállási mozgalom résztvevői; az 1941-es októberi letartóztatások során őket is elfogják; halálra ítélik, és november 11-én kivézik őket.

Lugarska ulica – I. Erdész utca

Lukács György utca (1982 után).

Az Októberi forradalom utcába torkolló zsákutca potenciális névadója eredetileg VLADO BAGAT (1915–1941) néphős, a munkásmozgalom, illetve a népfelszabadító háború résztvevője kellett volna, hogy legyen (szerepel is egy névlistán), ám utóbb mégis Lukács György mellett döntöttek

LUKÁCS GYÖRGY (1885–1971) – esztéta, filozófus; Nagy Imre kormányának művelődési minisztere (1956).

M

Macedóniai utca (1923). Korábban: Szabadság utca (1911). Később: Szabadság utca (1941₁), Kis Ferenc utca (1982)

Madách Imre utca (1982). Korábban: Széchy utca (1876, 1887, 1911), Ivan Senković utca (1923), Széchy utca (1941₁).

MADÁCH IMRE (1823–1864) – jogász, országgyűlési képviselő, drámaíró (*Az ember tragédiája*); akadémiai levelező tag.

Madách utca (1911 után). Korábban: Madarász utca (1911). Később: Kosta Trifković utca (1923), Madách utca (1941₁), a Georgi Dimitrov utca egyik szakasza (1982).

Madarász utca (1911). Később: Madách utca (1911 után), Kosta Trifković utca (1923), Madách utca (1941₁), a Georgi Dimitrov utca egyik szakasza (1982).

Magyar utca (1876, 1887, 1911). Később: Pavle herceg utca (1923), Magyar utca (1941₁), a Makszim Gorkij utca egyik szakasza (1982).

Május 1. tér (1982). Korábban: Széchenyi tér (1876, 1887, 1911), Szent Száva tér (1923), Széchenyi tér (1941₁).

A II. Internacionálé (1889) döntése óta a munkások nemzetközi ünnepe, a chicagói vágóhídi munkások vérbe fojtott tüntetésének állít emléket.

Makszim Gorkij utca (1982). Korábban: az egyik szakasza Magyar utca (1876, 1887, 1911), Pavle herceg utca (1923), Magyar utca (1941₁); a másik szakasza Dobogó utca (1876, 1887, 1911), Sava Tekelija utca (1923), Dobogó utca (1941₁). Az utca egy részét (az egykori Magyar utcát) *Melegkút utcának* is hívták, mert kéntartalmú, melegvizet csordogált itt egészen az utóbbi évekig, amikor is kiapadt.

GORKIJ, MAKSZIM (Peskov, Alekszej Makszimovics, 1868–1936) – orosz irodalmár, forradalmi költő, az orosz szocialista realizmus megteremtője az irodalomban.

Mala ulica– 1. Kis utca

Malom utca (1876, 1887, 1911). Később: Ivan Kosančić utca (1923), Malom utca (1941₁), Jugoszláv Néphadsereg utca (1982).

Mályva utca (1911). Később: Niši utca (1923), Mályva utca (1941₁), Niši utca (1982)

Március 8. utca (1982). Korábban: Viola utca (1911), Halász utca 2. (1923), Viola utca (1941₁). Az utca nevével a nemzetközi nőnapnak állítottak emléket.

Mária utca (1876, 1887, 1911). Később: Jovan Sterija Popović utca 1. (1923), Mária utca (1941₁)

Marko királyfi utca (1923). Korábban: Pacsirta utca (1876, 1887, 1911). Később: Pacsirta utca (1941₁), a Július 7. utca egyik szakasza (1982). MARKO „királyfi” († 1395) – Nyugat-Macedónia uralkodója 1371-től haláláig; Vukašin Mrnjavčević legidősebb fia; a maricai csata és apja halála után (1371) török vazallus; a szerb népköltészet legnépszerűbb hőse.

Marko Miljanov utca (1982). Korábban: 158. utca (1941₁). MILJANOV, MARKO (1833–1901) – montenegrói vajda, irodalmár; a török elleni felszabadító háború (1876–78) kiemelkedő hadvezére; Nikola fejedelemmel való összetűzése miatt visszavonul a közéletből, és írással foglalkozik.

Marx-Engels tér – 1. Hentes tér

Maširević utca (1923). Korábban: Ág utca (1876, 1887, 1911). Később: Ág utca (1941₁), Jókai Mór utca (1982).

Csak feltételezzük, hogy az utcát a Szerb Pravoszláv Egyház pátriárkájáról, SAMUILO MAŠIREVIĆRŐL (†1870) nevezték el, aki 1864-től haláláig töltötte be ezt a tisztséget. (Ez alatt az idő alatt került sor a Karlócai és a Román Érsekség szétválására.)

Matija Gubec utca (1982). Korábban: András utca (1876, 1887, 1911), Andrija királyfi utca (1923), András utca (1941₁). GUBEC, MATIJA (†1573) – az 1573-as nagy horvát parasztfelkelés vezéregyénisége.

Matkovits utca (1911). Később: Petar Dojčin utca (1923 után), Matkovits utca (1941₁), a Đura Daničić utca 2. egy része (1982) Névadóként két Matkovits is számításba jöhet: MATKOVITS JÓZSEF ügyvéd, a Függetlenségi Párt zentai vezéregyénisége, a helybeli társadalom kimagasló tagja és (mátéházi) MATKOVITS LAJOS főszolgabíró, aki viszont jótékonykodásairól volt ismert.

Mátyás király utca (1911). Később: Vukašin király utca (1923), Mátyás király utca (1941₁), Molnár Péter utca (1982). HUNYADI MÁTYÁS (1443–1490) – Hunyadi János fia 1458-ban lép a trónra, de csak 1464-ben koronázzák magyar királlyá; uralkodása alatt a belső helyzet megszilárdítására törekszik, emellett aktív külpolitikát folytat felemás sikerrel; miután békét köt a törökkel, tervei között szerepel egy erős közép-európai birodalom megteremtése, tehát a cseh trón és a császári korona megszerzése; uralkodása alatt éli meg a középkori Magyarország fénykorát, ennek az országnak azonban gazdasági-társadalmi alapjai eléggé labilisak, s ezért követi Mátyás halálát látványos anarchia.

Mayer Ottmár utca (1982).

MAYER OTTMÁR (1911–1941) – a Jugoszláv Kommunista Párt szabadkai körzeti titkára, újságíró, egy ideig a *Híd* szerkesztője; Szabadkán végezték ki 1941. november 17-én.

Mészáros utca (1887, 1911, 1941₁, 1982). Korábban: Városház utca (1876).

1911-ben név nélkül szerepel az utca, az 1923-as térképen úgyszintén, de feltehetően így hívták akkor is.

Mezőgazdasági utca (1982). Korábban: Vércse utca (1923, 1941₁)**Mezőssy utca** (1911). Később: Jovan Subotić utca (1923), Mezőssy utca (1941₁), József Attila utca (1982).**Mihajlo fejedelem utca** (1923). Korábban: Nagykút utca (1876, 1887, 1911). Később: Nagykút utca (1941₁), Žarko Zrenjanin utca (1982).

OBRENOVIĆ, MIHAILO (†1868) – Szerbia fejedelem 1839–42-ben, illetve 1860–68-ban; a felvilágosult abszolutizmus híve, eltérően apja, Miloš fejedelem primitív despotizmusától; külpolitikai sikerei (a török befolyás minimalizálása), valamint belpolitikai reformjai (az állami igazgatás korszerűsítése) ellenére sok bírálója, ellenfele volt, így összeesküvés áldozata lett.

Milan Toplica utca (1923). Korábban: Angyal utca (1876, 1887, 1911). Később: Angyal utca (1941₁), Isa Nešić utca (1982).

TOPLICA, MILAN – a rigómezei/koszovói csata (1389) egyik résztvevője.

Milica cárné utca (1923). Korábban: Árkos utca (1876, 1887, 1911). Később: Árkos utca (1941₁), Petar Gorčić utca (1982).

Vratko fejedelem leánya a Nemanjić-családból; Lázár cár/fejedelem (I. o.) felesége.

Milica Stojanović utca (1923). Korábban: Szív utca (1876, 1887, 1911). Később: Szív utca (1941₁), Újító utca (1982).

Feltehetően névelírásról lehet szó, s az utca névadója valójában MILICA STOJADINOVIĆ-SRPKINJA (1830–1878) volt, a „vrdniki tündér”, költő, hazafi.

Milorad Šapčanin utca (1923). Korábban: Kisfaludy utca (1876, 1887, 1911). Később: Kisfaludy utca (1941₁), Vladimir Nazor utca (1982). ŠAPČANIN, MILORAD POPOVIĆ (1847–1895) – költő, drámaíró. A belgrádi Nemzeti Színház igazgatója 1877-től 1893-ig.**Miloš Krivokapić utca** (1982). Korábban: 157. utca (1941₁).

KRIVOKAPIĆ, MILOŠ-BATA (1819–1907) – kiemelkedő törzsi előljáró, vajda; a török elleni harcok egyik hőse volt Montenegróban.

Miloš Obilić utca 1. (1923). Korábban: Damjanich utca (1876, 1887, 1911). Később: Damjanich utca (1941₁), a Miloš Obilić utca 2. egyik szakasza (1982).**Miloš Obilić utca 2.** (1982). Korábban: az egyik szakasza Damjanich utca (1876, 1887, 1911), DAMJANICH utca (1941₁), Miloš Obilić utca 1. (1923); a másik szakasza Jaša Ignjatović utca 1. (1923), 137. utca (1941₁).

OBILIĆ/KOBILIĆ, KOBILOVIĆ, MILOŠ (?–1389) – szerb hűbérúr; a hagyomány szerint a koszovói (rigómezei) csatában (1389) merénylet útján megöli I. Murad szultánt.

Miloš Obrenović rakpart (1923). Korábban: Tisza rakpart (1911). Később: Rákóczi rakpart (1941₁), Boris Kidrič rakpart (1982).

OBRENOVIĆ, MILOŠ – Szerbia fejedelme 1815–39-ben, illetve 1858–60-ban; az 1. szerb felkelés résztvevője, illetve a 2. szerb felkelés vezére; uralkodására kettősség jellemző: Szerbia fokozatosan megszabadul a török gazdasági és politikai befolyástól, ám a fejedelem egyre népszerűtlenebb primitív despotizmusa miatt, s azért is, mert hatalmát személyes gazdagodásra használja fel; mégis elmondható, hogy az újabb kori szerb történelem egyik meghatározó alakja, a szerb államiság megalapozója.

Miloš Vasić tábornok utca (1923). Korábban: Hunyadi utca (1911). Később: Hunyadi utca (1941₁), Gerő István dr. utca (1982).

VASIĆ, MILOŠ (1859–1935) – önkéntes a szerb-török háborúban (1876–78), majd a Szerb Katonai Akadémia tanára, hadügyminiszter; az első világháborúban hadseregpáncsnok; hadtudományi publicista.

Milovan Vidaković utca (1923). Korábban: Huba utca (1911). Később: Huba utca (1941₁), Ifjúsági utca (1982).

VIDAKOVIĆ, MILOVAN (1780–1841) – szerb író; bár nem alkotott maradandót, regényeivel úttörő szerepet játszott az újabb kori szerb irodalomban.

Mišić vajda utca (1923). Korábban: Deák utca (1876, 1887, 1911). Később: Deák utca (1941₁), Pionír utca (1982).

A Miloš Obrenović rakpart

Mišić, ŽIVOJIN (1855–1921) – A szerb hadsereg vezérkarának egyik legkiemelkedőbb, meghatározó alakja az első világháború idején.

Mišija ulica – 1. Egér utca

Mlinarska ulica – 1. Molnár utca

Molnár Péter utca (1982). Korábban: Mátyás király utca (1911), Vukašin király utca (1923), Mátyás király utca (1941₁).

MOLNÁR PÉTER (1914–1941) – zentai szakszervezeti aktivista, majd kommunista, 1941-ben a helyi pártbizottság titkára; az októberi lebukás után halálra ítélik, és november 11-én kivégezik.

Molnár utca (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁).

Az újabb építkezések folytán ez az utca megszűnt. A hagyomány szerint a 19. század folyamán itt lakó molnárokról kapta a nevét.

Morava utca (1923). Korábban: Gyöngytyúk utca (1911). Később: Gyöngytyúk utca (1941₁), Morava utca (1982)

Móricz Zsigmond utca (1982). Korábban: Álmos utca (1911), Jelačić utca (1923), Álmos utca (1941₁).

MÓRICZ ZSIGMOND (1879–1942) – író, újságíró; a 20. századi magyar realista próza egyik legkiemelkedőbb képviselője; több művét megfilmesítették, illetve más nyelvre lefordították.

Munkás utca 1. (1923). Korábban: Tass utca (1911). Később: Tass utca (1941₁), Munkás utca 1. (1982).

Munkás utca 2. (1941₁). Később: Földműves utca (1982)

Muškatirović utca (1923). Korábban: az Eugen utca 1. egyik szakasza (1876, 1887, 1911). Később: Eugen utca 2. (1941₁), Muškatirović utca (1982) MUŠKATIROVIĆ, JOVAN (1743–1809) – Zenta szülötte; a szerb felvilágosodás egyik képviselője, népművelő.

Müller István utca (1982). Korábban: Dubrovniki utca (1923), 141. utca (1941₁).

MÜLLER ISTVÁN (1916–1941) – a zentai ellenállási mozgalom egyik résztvevője; az 1941-es októberi tisztogatások során őt is elfogják, halálra ítélik, és november 11-én kivégezik.

N

Nagykút utca (1876, 1887, 1911). Később: Mihajlo fejedelem utca (1923), Nagykút utca (1941₁), Žarko Zrenjanin utca (1982).

Nagyabonyi Vince utca (1982).

NAGYABONYI VINCE (1914–1944) – a zentai munkásmozgalom résztvevője, egy ideig mint kommunista a helyi pártbizottság titkára; az 1941-es októberi lebukás során őt is elfogják, halálra ítélik, majd az ítéletet börtönbüntetésre változtatják; Vácott raboskodik, ahol a visszavonuló németek vagy a nyilasok áldozatául esik.

Nagymélykúti János utca (1982).

NAGYMÉLYKÚTI JÁNOS (1915–1944) – zentai forradalmár, ifjúkommunista; 1943 augusztusában lebukik, Újvidékre szállítják, elítélik, és büntetése letöltése végett Sátoraljaújhelyre viszik, ahol az 1944-es márciusi börtönlázadás során életét veszti.

Nap-Halász utca (1941₁). Korábban: Halász utca 1. (1876, 1887, 1911), Laza Kostić utca 1. (1923). Később: a Július 7. utca egyik szakasza (1982).

Nem tudunk magyarázatot találni arra, miért került az 1941-es térképre a két utcanév ilyen sajátos, példátlanul egyedülálló összevonása; csak feltételezhetjük, hogy nem került sor az új név véglegesítésére, e helyett felújították az egykorit („Halász”), illetve felvetették a szomszédos – Névtelen utca – egykori nevének használati lehetőségét is.

Nap utca (1876, 1887, 1911). Később: Temető utca (1923), Névtelen utca (1941₁), Temető utca (1982).

Az 1876-os térképen még név nélkül szerepel, ami nem zárja ki, hogy már ekkor ezt a nevet viselte.

Narodne bašte put – 1. Népkert út

Narodne revolucije ulica – 1. Népi forradalom utca

Néma utca (1911 után). Később: Francia utca (1923), Néma utca (1941₁), Francia utca (1982)
Az utca a Tulipán és a Víg utcák összekötésével keletkezett. Az 1911-es térképen még nincs meg, az 1923-ason viszont a „szerb éra” előtti magyar név is fel van tüntetve, ezért feltehető, hogy valamikor 1918 előtt keletkezhetett az utca, s a neve is.

A Mišić vajda utca és a Jovan Đorđević utca

Nemanja utca 1. (1923). Korábban: Batthány utca (1876, 1887, 1911), Később: Batthány utca (1941₁), a Nemanja utca 2. egyik szakasza (1982).

Nemanja utca 2. (1982). Korábban: az egyik szakasza Batthány utca (1876, 1887, 1911), Nemanja utca 1. (1923), Batthány utca (1941₁); a másik szakasza 167. utca (1941₁).

NEMANJA, STEFAN (†1200) – raškai nagyzsupán, a Nemanjić-dinasztia megalapítója; uralkodása

alatt (1170–1196) Szerbia területileg megnövekszik, ami nemcsak hódításoknak, hanem az uralkodó külpolitikájának, dinasztikus kapcsolatok létrehozásának is köszönhető; mint nagy kolostorépítőt (Hilandar, Studenica) szentté avatják.

Nemesi utca (1923). Korábban: az Eugen utca 1. egyik szakasza (1876, 1887, 1911). Később: Hattárvadász utca (1941₁), a Vuk Karadžić utca 2. egyik szakasza (1982).

A Népkert út

Népfront tér (1982). Korábban: Újtemplom tér (1876, 1887, 1911), Dušan cár tér (1923), Újtemplom tér (1941₁).

Népi forradalom utca (1982). Korábban: Eötvös utca (1876, 1887, 1911), Sándor király utca (1923), a Horthy Miklós út egyik szakasza (1941₁)

Népkert út (1876, 1887, 1911, 1923). Később: Népkert utca (1941₁).

Népkert utca (1941₁). Korábban: Népkert út (1876, 1887, 1911, 1923).

Névtelen utca (1941₁). Korábban: Nap utca (1876, 1887, 1911), Temető utca (1923). Később: Temető utca (1982).

Nikola Martinović utca (1982 után).

MARTINOVIĆ, NIKOLA (1915–1943) – montenegrói forradalmár, felkelő, a népfelszabadító háború résztvevője; néphős.

A Népkert

Nikola Pašić utca (1923). Korábban: Kossuth utca (1876, 1887, 1911). Később: Kossuth utca (1941₁), Lenin utca (1982).

PAŠIĆ, NIKOLA (1845–1926) – politikus, államférfi, a Szerbiai Radikális Párt vezéregyénisége; több ízben Szerbia, majd az első világháború után az SzHSz Királyság kormányfője.

Nikola Tesla utca (1982). Korábban: Ónod utca (1911 után), Pajić utca (1923), 165. utca (1941₁).

TESLA, NIKOLA (1856–1943) – világhírű tudós, feltaláló; felfedezései, találmányai a villamosághoz, illetve a rádiótechnikához kötődnek.

Nikšići utca (1982). Korábban: Ponty utca 2. (1941₁).

Niši utca (1923). Korábban: Mályva utca (1911). Később: Mályva utca (1941₁), Niši utca (1982)

Njeguš/Njegoš tér (1923). Korábban: Széna tér (1876, 1887, 1911). Később: Széna tér (1941₁), Njegoš tér (1982)

NJEGOŠ, II. PETAR PETROVIĆ – Crna Gora érseke (metropolitája) és uralkodója 1830-tól 1851-ig; irodalmár; nevéhez fűződik az államstruktúra kiépítésének befejezése; leginkább irodalmi tevékenységével kapcsolatban emlegethetjük.

Nova ulica – I. Új utca

Novatorska ulica – I. Újító utca

November 29. utca (1982). Korábban: az egyik szakasza Csáky utca (1876, 1887, 1911), Wilson utca (1923), Csáky utca (1941₁); a másik szakasza Szűcs utca (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁) A dátum a Jugoszláv Népfelszabadító Antifasiszta Tanács (AVNOJ) második ülészakát idé-

zi, melyet 1943. november 29–30-án tartottak meg Jajceban; döntésével lényegében a háború utáni Jugoszlávia alapjait vetette meg, ezért azt nem egyszer „AVNOJ-i Jugoszláviaként” emlegetik majd.

Ny

Nyíl utca (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁, 1982).

Luca néni szukjának is nevezték a két világháború közötti időszakban ezt a Tisza-parti zsákutcát egyik lakója, Tóth Antalné (Luca néni), az akkori legismertebb zentai halficsér (halaskofa) után.

O, Ó

Ohridi utca (1982). Korábban: 159. utca (1941₁).

Oktobarske revolucije ulica – I. Októberi forradalom utca

Októberi forradalom utca (1982).

A név az 1917-ben Oroszországban kitört „nagy októberi” szocialista forradalomra emlékeztet.

Október 8. utca (1982). Korábban: egyik szakasza Kotori utca (1923), 140. utca (1941₁); másik szakasza 147. utca (1941₁).

A dátum 1944. október 8-ra emlékeztet, amikor a Vörös Hadsereg 31. gyalogsági gárdahadtestének egységei, majd valamivel később a Népfelszabadító Hadsereg kötelékeibe tartozó Vajdasági Brigád harcosai bevonultak Zentára.

Omladinska ulica – I. Ifjúsági utca

Ö, Ő

Ónod utca (1911 után). Később: Pajić utca (1923), 165. utca (1941₁), Nikola Tesla utca (1982). Talán az ónodi országgyűlés a névadó.

Orlova ulica – I. Sas utca

Orosz utca (1923). Korábban: Román utca (1911). Később: Román utca (1941₁), A Đuro Đaković utca egyik szakasza (1982)

Osmi [8.] oktobar utca – I. Október 8. utca

Óvoda utca (1876, 1887, 1911). Később: Svetozar Miletić utca (1923), Óvoda utca (1941₁), Svetozar Miletić utca (1982).

Öröm utca (1911). Később: Szkadari utca (1923), Öröm utca (1941₁), Szkadari utca (1982).

Ősz utca (1876, 1887, 1911). Később: G. Jovanović őrnagy utca (1923), Ősz utca (1941₁), Ivan Milutinović utca (1982).

Ősz Szabó János utca (1982). Korábban: Tulipán utca (1911, 1923, 1941₁)

ŐSZ SZABÓ JÁNOS (1920–1944) – a földmunkás-mozgalom helybeli aktív tagja, a *Híd* munkatársa; mint kommunistát 1941 őszén őt is elfog-

A Nikola Pašić utca

ják, ám halálbüntetését fegyházbüntetésre változtatják, majd egy büntetőzászlóaljjal a keleti frontra kerül; miután átszökik a Vörös Hadsereghez, diverzánssá képezik ki, és mint ilyen részt vesz néhány lengyelországi bevetésen; 1944-ben Magyarországon, a Bükkben bekerítik, és öngyilkos lesz. A róla elnevezett utcában volt egyébként a szülőháza is.

Ötödik [5.] offenzíva utca (1982). Korábban: 155. utca (1941₁).

A népfelszabadító háború egyik legnehezebb időszakát idézi fel az utcanév; 1943 májusának közepétől június végéig a németek olasz, bolgár, valamint quisling-erők támogatásával a Sutjeska mentén megpróbálták bekeríteni a Népfelszabadító Hadsereg fő operatív egységét, élén a Főparancsnoksággal (5. offenzíva), az ellenséges gyűrűt azonban sikerült áttörni.

P

Pacsirta utca (1876, 1887, 1911). Később: Marko királyfi utca (1923), Pacsirta utca (1941₁), a Július 7. utca egyik szakasza (1982).

Az 1876-os térképen nincs feltüntetve, de minden bizonnyal már megvolt.

Pajíc utca (1923). Korábban Ónod utca (1911 után). Később: 165. utca (1941₁), Nikola Tesla utca (1982).

Partizán utca (1982). Korábban: Sárkány utca 1. egyik szakasza (1876, 1887, 1911), Boža Janković tábornok utca (1923), Sárkány utca 2. (1941₁).

Pavle herceg utca (1923). Korábban: Magyar utca (1876, 1887, 1911). Később: Magyar utca (1941₁), a Makszim Gorkij utca egyik szakasza (1982).

KARADORĐEVIĆ, PAVLE (1893–1976) – régensherceg; a Sándor király elleni merénylet után (1934) mint kormányzó kezd el aktívabb politikai tevékenységet folytatni, többek között olyan irányban is, hogy ő maga kerüljön hatalomra a kiskorú Péter király helyére; az 1941. március 27-én lejártszódo puccsot követően elhagyja az országot, és később olaszországi emigrációban él. Nemcsak politikus, hanem nagy műgyűjtő is volt, s neki köszönhetően jött létre Belgrádban egy impozáns közgyűjtemény modern szerb, illetve európai képzőművészek alkotásaiból.

Pete [5.] ofanzive ulica – 1. Ötödik offenzíva utca

Petar Dojčin utca (1923 után). Korábban: Matkovits utca (1911). Később: Matkovits utca (1941₁), a Đura Daničić utca 2. egy része (1982) Az 1923-as térképen ez az utca egyáltalán nincs berajzolva, de az 1911-e térkép, ahol a két háború közötti utcanevék is szerepelnek, ezt az új nevet írja a „Matkovits” mellé.

DOJČIN, PETAR/DÓCZY PÉTER – a nagylucsei Dóczy család sarja; Mátyás király idejében a dunai flottilla pétervárad-i parancsnoka (1476–79); a török elleni harc résztvevője; jajcei bán; Mátyás halála után még egy ideig fel-feltűnik a neve a magyar nemesek között; nevének szereplése a szerb népköltészetben problematikus, mivel néhányan úgy vélik, nem ugyanarról a személyről van szó.

Petar Drapšin tábornok utca (1982). Korábban: az egyik szakasza Újkút utca (1876, 1887, 1911), Aleksa Šantić utca 1. (1923), Újkút utca (1941₁); a másik szakasza Hold utca (1876, 1887, 1911),

Jelena hercegnő utca (1923), Hold utca (1941₁); a harmadik szakasza JÓKAI utca (1911), Posta utca (1876, 1887), Đorđe királyfi utca (1923), Jókai utca (1941₁).

DRAPŠIN, PETAR (1914–1945) – önkéntes a spanyol polgárháborúban a köztársaságiak oldalán; a népfelszabadító háború egyik kiemelkedő parancsnoka, a Jugoszláv Néphadsereg tábornoka; néphős.

Petar Gorčić utca (1982). Korábban: Árkos utca (1876, 1887, 1911), Milica cárné utca (1923), Árkos utca (1941₁).

Petar Preradović utca (1923). Korábban: Kazinczy utca (1876, 1887, 1911). Később: Kazinczy utca (1941₁), Petar Preradović utca (1982).

PRERADOVIĆ, PETAR (1818–1877) – horvát költő, az illír mozgalom eszméinek szellemében alkot kezdetben németül, majd horvát nyelven.

Péter király tér (1923). Korábban: Fő tér (1876, 1887, 1911). Később: Szent István tér (1941₁), Tito marsall tér (1982).

Miután a Szentháromság-szobrot eltávolították, ide került I. Péter király szobra.

KARADORDEVIĆ, I. PÉTER (PETAR, 1844–1921) – Szerbia királya (1903–18), majd az SzHSz Ki-

A Péter király tér

ráltság első uralkodója (1918–21). Mint szerbiai uralkodó a demokrácia és a polgári parlamentarizmus eszméinek támogatója; országlása idején Szerbia jelentős tekintélyt vívott ki nemzetközi viszonylatban is az országon belül lejátszódó erőteljes változások folytán.

Petőfi Brigád utca (1982).

A brigád 1945. január 1-jén alakult meg; sorai-
ban főként magyarok (így zentaiak is) harcoltak.

Petőfi utca (1876, 1887, 1911). Később: Laza Lazarević utca (1923), Petőfi utca (1941₁), Laza Lazarević utca (1982).

Petőfi Sándor utca (1982). Korábban: az egyik szakasza Szeged-újvidéki törvényhatósági út I. (1911), a másik szakasza Szabadkai utca (1876, 1887, 1911); Putnik vajda utca (1923), a Horthy Miklós út egyik szakasza (1941₁).

PETŐFI SÁNDOR (1823–1849) – forradalmi költő („a szabadságharc költője”); nemcsak a magyar, hanem a világirodalom egyik legnagyobb lírikusa; műveit ezért már életében több nyelvre lefordították.

[Hős] **Pinkó utca** (1982). Korábban: Kumanovói utca (1923), 146. utca (1941₁).

PALKOVLJEVIĆ, BOŠKO-PINKÓ (1920–1942) – a népfelzabarádító háború résztvevője; néphős; legendák fűződnek nevéhez tetteivel kapcsolatban (futárszolgalat, diverzánshakciók); a szerémségi Remeténél az ellenséggel vívott tűzharcban veszti életét.

Pionír utca (1982). Korábban: Deák utca (1876, 1887, 1911), Mišić vajda utca (1923), Deák utca (1941₁).

A népfelzabarádító háborúban gyermekek is részt vettek, és különféle nem fegyveres szolgalatot teljesítettek (futárszolgalat, sebesültek ápolása). Rájuk emlékezik nevében ez az utca.

Pipa utca (1876, 1887, 1911). Később: Hajduk Veljko utca (1923), Pipa utca (1941₁), Hajduk Veljko utca (1982).

Plemićka ulica – I. Nemesi utca

Poljoprivredna ulica – I. Mezőgazdasági utca

Ponty utca 1. (1876, 1887).

1911-ben már nem szerepel, előtte ugyanis a Zrínyi utcát kivezették a Tisza-partig, ezért a Ponty utca mint önálló utca megszűnt.

Ponty utca 2. (1941₁). Később: Nikšići utca (1982).

Posta utca (1876, 1887). Később: Jókai utca (1911), Đorđe királyfi utca (1923), Jókai utca (1941₁), a Petar Drapšin tábornok utca egyik szakasza (1982).

Potiska ulica – I. Tisza utca

Predgradski venac – I. Város körüli út

Prepeličina ulica – I. Fürj utca

Prilepi utca (1923). Később: 174. utca (1941₁), Prilepi utca (1982).

Ez az utca már az 1911-es térképen is megvolt, de névtelenül.

Pristanišna ulica – I. Kikötő utca.

Proletár utca (1982). Korábban: Szűk utca (1941₁).

Pupin utca (1982). Korábban: Fürj utca (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁).

Pupin, Mihajlo (1858–1935) – bánsági származású tudós, feltaláló; találmányai a fizika és a villamosság terén jelentősek (pl. Pupin-tekercek).

Putnik vajda utca (1923). Korábban: az egyik szakasza Szeged–újvidéki törvényhatósági út I. (1911), a másik szakasza Szabadkai utca (1876, 1887, 1911), Később: a Horthy Miklós út egyik szakasza (1941₁), Petőfi Sándor utca (1982).

PUTNIK, RADOMIR (1847–1917) – mint katonatiszt a török elleni háborúban tűnt ki (1876–78); a háború után részt vesz a szerbiai hadsereg át-szervezésében; később a vezérkarban lát el különféle feladatokat; kiemelkedő szerepet játszik a Balkán-háborúban, később pedig az első világháború alatt is.

R

Rade Končar utca (1982). Korábban: az egyik szakasza György utca (1941₁), a másik szakasza 169. utca (1941₁), a harmadik szakasza 170. utca (1941₁).

KONČAR, RADE (1911–1942) – forradalmár; a horvátországi fegyveres felkelés egyik szervezője 1941-ben; a népfelzabardító háború résztvevője; az olaszok elfogják és kivégzik.

Radenička ulica – I. Munkás utca

Radivoj Čirpanov utca (1982).

ČIRPANOV, RADIVOJ (1909–1941) – a két világháború közötti időszakban aktív kommunista; a népfelzabardító mozgalom résztvevője a Vajdaságban; itt esik el egy tűzharcban.

Rák utca (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁).

Az új toronyházak építésekor ez az utca megszűnt.

Rákóczi rakpart (1941₁). Korábban: Tisza rakpart (1911), Miloš Obrenović rakpart (1923), Boris Kidrič rakpart (1982).

II. RÁKÓCZI FERENC (1676–1735) – erdélyi fejedelem (1704–1711), majd a Habsburgok ellen szövetkezett rendek fejedelme; a szabadságharc bukása után száműzetésben hal meg. A kurucok és a szerb határőrök közötti összecsapások miatt sokáig negatív kicsengésű volt neve a zentai szerbség körében is.

Rákóczi utca (1876, 1887, 1911). Később: Đura Jakšić utca (1923), Rákóczi utca (1941₁), Đura Jakšić utca (1982).

Rakova ulica – I. Rák utca

Régi adai út (1941₁). Később: a Karađorđe utca 2. déli szakasza (1982).

Az Adai utca déli folytatásaként különböztették meg. A régebbi térképeken valószínűleg azért nem szerepel, mert akkor ott még nincsenek házak, tehát külső útnak számított.

Réz utca (1911 után, 1923, 1941₁, 1982).

Az 1911-es térképen megvan az utca, de nincs kiírva a név; feltehető azonban, hogy már a következő években használták, az 1923-as térképen ugyanis már így szerepel (ez a térkép is kétnyelvű, akárcsak az 1911-es)

Ribarska ulica – I. Halász utca 2, 3.

Román utca (1911). Később: Orosz utca (1923), Román utca (1941₁), a Đuro Đaković utca egyik szakasza (1982).

Rozmaring utca (1911, 1923, 1941₁). Később: a Bosnyák utca 2. egyik szakasza (1982).

Rózsa utca 1. (1911, 1919–23?). Később: Rövid utca 2. (1923), Rózsa utca 1. (1941₁), a Bosnyák utca 2. egyik szakasza (1982).

Rózsa utca 2. (1923). Korábban: Dózsa György utca 1. (1911). Később: Dózsa György utca 1. (1941₁), Aleksa Šantić utca 2. (1982)

Rövid utca 1. (1876, 1887).

1911-ben nincs feltüntetve, úgy tűnik, hogy a Csáky utcába kebelezik be. Az 1923-as térképen Rövid utca néven már másik utca szerepel (Munkástelep).

Rövid utca 2. (1923). Korábban: Rózsa utca 1. (1911, 1919–23?), Rózsa utca 1. (1941₁). Később: a Bosnyák utca 2. egyik szakasza (1982). Feltételezzük, hogy az utca 1919 és 1923 között még a Ružina [Rózsa] nevet viseli, majd másik utca kapja ezt a virágnevet (a korábbi Dózsa György utca).

Ruska ulica – 1. Orosz utca

Ruzmarinska ulica – 1. Rozmaring utca

Ružina ulica 1. – 1. Rózsa utca 1.

Ružina ulica 2. – 1. Rózsa utca 2.

S

Samardžić ōrnagy utca (1982). Korábban: Sípos utca (1876, 1887, 1911), Komitska utca (1923), Sípos utca (1941₁).

SAMARDŽIĆ, ŽARKO-BAČA (1911–1944) – miután 1941-ben távozni kényszerült Zentáról, a népfelszabadító háború résztvevője lett, 1943-ban pedig az újonnan alakult szerémségi partizánosztag helyettes parancsnoka; igen népszerű mind feljebbvalói, mind alárendeltjei körében; később a 6. Vajdasági Brigád parancsnoka; Kelet-Boszniában esett el.

Sándor király utca (1923). Korábban: Eötvös utca (1876, 1887, 1911). Később: a Horthy Miklós út egyik szakasza (1941₁), Népi forradalom utca (1982).

KARADORDEVIĆ, I. SÁNDOR (ALEKSANDAR, 1888–1934) – I. Péter fiatalabbik fia; 1921-től az SzHSz Királyság, majd 1929-től a Jugoszláv Királyság uralkodója; országglását diktatórikus módszerekkel folytatja; franciaországi útja során Marseilles-ben merénylet áldozata lesz.

Sárkány utca 1. (1876, 1887, 1911). Később: az egyik szakasza Bogoboj Atanacković utca (1923), 144. utca (1941₁), Halász utca 3. (1982); a másik szakasza Boža Janković tábormok utca (1923), Sárkány utca 2. (1941₁), Partizán utca (1982).

Sárkány utca 2. (1941₁). Korábban: a Sárkány utca 1. egyik szakasza (1876, 1887, 1911), Boža Janković tábormok utca (1923). Később: Partizán utca (1982).

Sarló utca (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁).

A toronyházak beépítésével a Dositej Obradović és a Vuk Karadžić 2. utcák találkozásánál megszűnt.

Sas utca (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁). Később: Lev Tolsztoj utca (1982).

Sava Kovačević utca (1982). Korábban: 154. utca (1941₁).

KOVAČEVIĆ, SAVA (1905–1943) – a népfelszabadító háború résztvevője 1941-től, a montenegrói felkelők egyik vezére gyénisége; 1943-ban a Népfelszabadító Hadsereg 3. hadosztályának parancsnokaként esik el az 5. ellenséges offenzíva (I. o.) idején; néphős.

Sava Tekelija utca (1923). Korábban: Dobogó utca (1876, 1887, 1911). Később: Dobogó utca (1941₁), a Makszim Gorkij utca egyik szakasza (1982).

POPOVIĆ TEKELIJA, SAVA (1761–1842) – politikus, író; országgyűlési képviselő; s Szerb Matica odaadó támogatója, és 1838-tól haláláig elnöke; a pesti *Tekelianum* (szerb egyetemi hallgatók internátusa) létrehozója.

Sedmog [7.] jula ulica – I. Július 7. utca.

Savoyai Eugen utca (1982). Korábban: 172. utca (1941₁).

Serényi gróf tér (1941₁). Korábban: Széchenyi gróf tér (1911 után), Štrosmajer tér (1923). Később: Szabadság tér (1982).

Két Serényi grófról is tudomásunk van, s utcanévadóként mindketten számításba jöhetnek. Az egyik SERÉNYI BÉLA (1866–1919), a szabadelvű, majd munkapárti politikus, földművelésügyi, kereskedelemügyi, majd ismét földművelésügyi miniszter; a másik SERÉNYI MIKLÓS (1898–1970), aki a két világháború közötti időszakban szélsőjobboldali politikusként vált közismertté. Tekintve azonban az utcanévadás évét (amikor a szélsőjobb még nem elég erős és népszerű), leginkább Serényi Bélára kell gondolnunk.

Sípos utca (1876, 1887, 1911). Később: Komitska utca (1923), Sípos utca (1941₁), Samardžić őrnagy utca (1982).

Slepa ulica – I. Zsák utca

Só utca (1876, 1887, 1911). Később: Ilija Birčanin utca (1923), Só utca (1941₁), Ilija Birčanin utca (1982).

Sokol utca (1923). Korábban: az egyik szakasza Anna utca (1876, 1887), Szent Anna utca (1911); a másik szakasza Zug utca I. (1876, 1887, 1911). Később: az egyik szakasza Anna utca (1941₁), a Táncsics Mihály utca egyik szakasza (1982); a másik szakasza 173. utca (1941₁), a Táncsics Mihály utca egyik szakasza (1982).

Az utca valószínűleg nem a madárról („súlyom”) kapta a nevét, hanem az országos testnevelő egyesületről, illetve a nacionalista színezetű, pánszláv törekvéseket hordozó szokolomozgalmról.

Spiro Mátyás utca (1982). Korábban: az egyik szakasza a Város körüli út egy része (1923, 1941₁); a másik szakasza Spliti utca (1923), 142. utca (1941₁).

SPIRÓ MÁTYÁS (1915–1941) – a zentai ellenállási mozgalom egyik résztvevője; 1941. október 1-jén letartóztatják, halálra ítélik, és november 11-én kivégzik.

Spliti utca (1923). Később: 142. utca (1941₁), a Spiro Mátyás utca egyik szakasza (1982).

Spoljna ulica – I. Külső utca

Srpova ulica – I. Sarló utca

Srpska ulica – I. Szerb utca

Stanoje Glavaš utca (1923). Korábban: Bem utca (1876, 1887, 1911). Később: Bem utca (1941₁), Stanoje Glavaš utca (1982).

GLAVAŠ, STANOJE (?–1815) – a törökök elleni 1. szerb felkelés egyik kimagasló vezéregyénisége; a felkelés bukása után a törökök politikai okokból megkímélik életét, a Hadži-Prodan féle felkelés kitörésekor azonban kivégzik attól félve, hogy a felkelőkhöz csatlakozik.

Stepanović vajda utca (1923). Korábban: Kereszt utca (1876, 1887, 1911). Később: Kereszt utca (1941₁), Vasa Pelagić utca (1982).

STEPANOVIĆ, STEPA (1856–1929) – karrierje a Balkán-háborúk idején (1912–13) ível fel; az első világháború alatt az egész szerb hadsereg mozgósításának és összevonásának végrehajtója; a ceri ütközetben (1914) a 2. hadsereg parancsnokaként vesz részt, s ezután kapja a „vajda” rangot; ugyanennek a hadseregnek a parancsnokaként részt vesz a szaloniki front áttörésében is (1918).

Stevanova ulica – I. István utca

Stevan Knićanin utca (1923). Korábban: Fáy utca (1876, 1887, 1911). Később: Fáy utca (1941₁), Stevan Knićanin utca (1982).

KNIĆANIN, STEVAN PETROVIĆ (1807–1855) – az ún. alkotmányvédők egyik kiemelkedő alakja Szerbiában; az alkotmányvédők Mihajlo Obrenović fejedelem elleni felkelésének egyik résztvevője (1842); szerb önkéntesek fölött parancsnokol a délvidéki harcok során 1848/49-ben.

Stevan Sinđelić utca (1923). Korábban: Kond utca (1911). Később: Kond utca (1941₁), Stevan Sinđelić utca (1982).

SINĐELIĆ, STEVAN (?–1809) – a törökök elleni 1. szerb felkelés résztvevője; a Niš melletti Čegar védőjeként esett el.

Stevan Sremac utca (1923). Korábban: Úri utca (1876, 1887), Szabó László utca (1911). Később: [Vitéz] Csatáry utca (1941₁), Stevan Sremac utca (1982).

SREMAC, STEVAN (1855–1906) – Zenta nagy szülötte; európai rangú humorista, Jovan Sterija Popović és Branislav Nušić mellett a legjelentősebb szerb vígjátékíró; regényíróként és elbeszélőként a szerb realizmus kimagasló képviselője.

Strelačka ulica – I. Nyíl utca

Sutjeska utca (1982). Korábban: Kinizsi utca (1876, 1887, 1911), Đena Branovački és Ida Vujić utca (1923), Kinizsi utca (1941₁).

Az 5. offenzíva (I. o.) idején a sutjeskai csataként is emlegetett hadművelet során sikerült a partizánoknak áttörniük az ellenség gyűrűjét.

Svetozar Marković utca (1923). Korábban: Darányi Ignác utca (1911). Később: Darányi Ignác utca (1941₁), Svetozar Marković utca (1982).

MARKOVIĆ, SVETOZAR (1846–1875) – szocialista politikus és teoretikus, az ún. tudományos szocializmus (marxizmus) szerbiai modelljének kidolgozója a maga idejében; haladó gondolkodó, a 19. századi Szerbia egyik legkimagaslóbb egyénisége.

Svetozar Miletić utca (1923). Korábban: Óvoda utca (1876, 1887, 1911). Később: Óvoda utca (1941₁), Svetozar Miletić utca (1982).

MILETIĆ, SVETOZAR (1826–1901) – politikus, a dél-magyarországi szerbek egyik vezéregyénisége; korai időszakában a pánszláv mozgalom

hatása alá kerül; a Szerb Vajdaság megszűntével magyarbarát, később, a kiegyezés után pedig a szerb érdekeket teljesen előtérbe helyező politikus, akinek a figyelve mindinkább Szerbia felé fordul.

Š

Školska ulica – I. Iskola utca.

Školski trg – I. Iskola tér

Štrosmajer tér (1923). Korábban: Széchenyi gróf tér (1911 után). Később: Serényi gróf tér (1941₁), Szabadság tér (1982)

ŠTROSMAJER, JOSIP JURAJ (1815–1905) – püspök, politikus; a pánszláv, majd az illír mozgalom híve; Ausztria föderalizálásának követelője; a magyar-horvát kiegyezést követően visszavonul a politikai életről, s mint mecénás mindinkább a közélet egyéb formái felé fordul (anyagilag is segíti a Zágrábi Egyetem, valamint a Jugoszláv Tudományos és Művészeti Akadémia létrehozását, képtárat alapít).

Štrosmajer utca (1982). Korábban: Liliom utca (1911), Jácint utca (1923), Liliom utca (1941₁).

Štukina ulica – I. Csuka utca 1.

Sz

Szabadkai út (1923). Korábban: Szeged–újvidéki törvényhatósági út I. (1911). Később: Szabadkai út (1941₁, 1982).

Szabadkai utca (1876, 1887, 1911). Később: a Putnik vajda utca egyik szakasza (1923), Horthy Miklós út egyik szakasza (1941₁).

Szabadság tér (1982). Korábban: Széchenyi gróf tér (1911 után), Štrosmajer tér (1923), Serényi gróf tér (1941₁).

Szabadság utca (1911). Később: Macedóniai utca (1923), Szabadság utca (1941₁), Kis Ferenc utca (1982).

Szabó László utca (1911). Korábban: Úri utca (1876, 1887). Később: Stevan Sremac utca (1923), [Vitéz] Csatáry utca (1941₁), Stevan Sremac utca (1982).

SZABÓ LÁSZLÓ (1844–1900) – Zenta szülötte. Ügyvédként működött a városban, s három cikluson keresztül volt annak országgyűlési képviselője.

Szarajevói utca (1923). Korábban: Hattyú utca (1911). Később: Hattyú utca (1941₁), Szarajevói utca (1982).

Széchenyi gróf tér (1911 után). Később: Štrosmajer tér (1923), Serényi gróf tér (1941₁), Szabadság tér (1982).

SZÉCHENYI ISTVÁN gróf (1791–1860) – „a legnagyobb magyar” a reformmozgalom kezdeményezője és legjelentősebb alakja, közíró, a Magyar Tudományos Akadémia alapítója; a Duna hajózhatóvá tételének és a Tisza szabályozásának kezdeményezője.

Széchenyi tér (1876, 1887, 1911). Később: Szent Száva tér (1923), Széchenyi tér (1941₁), Május 1. tér (1982).

Széchy utca (1876, 1887, 1911). Később: Ivan Senković utca (1923), Széchy utca (1941₁), Madách Imre utca (1982).

Szeged–újvidéki törvényhatósági út I., északnyugat (1911). Később: az egyik szakasza Szabadkai út (1923, 1941₁), a másik szakasza a Putnik vajda utca egyik szakasza (1923), Horthy Miklós út egyik szakasza (1941₁); az egyik szakasza Szabadkai út (1982), a másik szakasza a Petőfi Sándor utca egyik szakasza (1982).

Szeged–újvidéki törvényhatósági út II., délkelet (1911). Később: Határőrök útja (1923), Szeged–újvidéki törvényhatósági út II. (1941₁), az Újvidéki út egyik szakasza (1982).

Széles utca (1941₁). Később: Ljubljana utca (1982).

Széna tér (1876, 1887, 1911). Később: Njeguš/Njegoš tér (1923), Széna tér (1941₁), Njegoš tér (1982).
Nevét az egykor itt működő szénapiacról kapta.

Szent Anna utca (1911). Korábban: Anna utca (1876, 1887) Később: a Sokol utca egyik szakasza (1923), Anna utca (1941₁), a Táncsics Mihály utca egyik szakasza (1982).

Szent István tér (1941₁). Korábban: Fő tér (1876, 1887, 1911), Péter király tér (1923). Később: Tito marsall tér (1982).
1770-től leégéséig, 1911-ig itt állt a Szent Istvánról elnevezett római katolikus templom, később az azonos nevet viselő plébániapalota az utólag hozzáépített kápolnával.
I. ISTVÁN KIRÁLY (975 körül–1038) – 1001-ban koronázzák meg mint a magyarok első királyát; uralkodását jellemzi a központi hatalom fokozatos megszilárdítása, a keresztény hit terjesz-

tése és az egyházszervezés, az egyházra támaszkodva pedig a feudális államszervezet kialakítása.

Szent János tér (1876, 1887, 1911). Később: Lázár cár tér (1923), Szent János tér (1941₁), Béke tér (1982).

A téren (bár nem az eredeti helyén) máig itt található Nepomuki Szent János szobra; az utca névadója a vízenjárók védőszentje volt, így tisztelete a Tisza menti városban érthető.

Szent Száva tér (1923). Korábban: Széchenyi tér (1876, 1887, 1911). Később: Széchenyi tér (1941₁), Május 1. tér (1982).

SZENT SZÁVA (RASTKO NEMANJIĆ, 1174–1235) – Stefan Nemanja szerb nagyzsupán legkisebb fia; Szerbia első érseke (1219). Egy ideig Szerbia külpolitikájának alakításában is jelentős szerepet vállalt.

Szép utca (1876, 1887). Később: Bercsényi utca (1911), Arany fok utca (1923), Bercsényi utca (1941₁), Arany fok utca-Szép utca (1982).

Szerb utca (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁, 1982).

Szerémségi utca (1982). Korábban: az egyik szakasza 161. utca (1941).

Szervó Mihály utca (1982). Korábban: Toldi utca (1876, 1887, 1911), Frangepán utca (1923), Toldi utca (1941₁).

SZERVÓ MIHÁLY (1900–1941) – néphős; a két világháború közötti időszakban aktív kommunista, a vajdasági tartományi pártbizottság tagja; egy ideig a mitrovicai börtönben raboskodik, majd a háború kitörésével tevékenyen bekapcsolódik a népfelszabadító mozgalomba; miután fogságba esik, Banjicán kivégzik.

Szív utca (1876, 1887, 1911). Később: Milica Stojanović utca (1923), Szív utca (1941₁), Újító utca (1982).

Szkadari utca (1923). Korábban: Öröm utca (1911). Később: Öröm utca (1941₁), Szkadari utca (1982)

Szkopjei utca (1923). Korábban: Töhötöm utca (1911). Később: Töhötöm utca (1941₁), Szkopjei utca (1982)

Szövetkezeti út (1982).

Szűcs utca (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁). Később a November 29. utca egyik szakasza (1982).

Szűk utca (1941₁). Később: Proletár utca (1982). A Munkástelep bővítésének egyik következményeként, a Víg és a Viola utcák összekötésével jött létre.

T

Tass utca (1911). Később: Munkás utca 1. (1923), Tass utca (1941₁), Munkás utca 1. (1982). TASS – a hagyomány szerint az Etelközben „vérszerződött” hét magyar vezér egyike.

Takács István utca (1982).

TAKÁCS ISTVÁN (1892–1942) – a zentai földmunkások szakszervezetének megszervezője; mint kommunista a helyi pártszervezet egyik alapító tagja; az októberi letartóztatások (1941) őt is elérik, és a szabadkai börtönkórházban hal bele kíznások okozta sebeibe.

Táncsics Mihály utca (1982). Korábban: az egyik szakasza Anna utca (1876, 1887), Szent Anna utca (1911), a Sokol utca egyik szakasza (1923), Anna utca (1941₁); a másik szakasza Zug utca 1. (1876, 1887, 1911), a Sokol utca egyik szakasza (1923), 173. utca (1941₁).

TÁNCSICS MIHÁLY (1799–1884) – író, publicista; forradalmi demokrata politikus, országgyűlési képviselő.

Tél utca (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁). Később megszűnt.

Temető utca (1923). Korábban: Nap utca (1876, 1887, 1911). Később: Névtelen utca (1941₁), Temető utca (1982).

Új nevét a pravoszláv temetőről kapta, amely mellett elhaladt. Az 1923-as térképen egyébként a „Névtelen” elnevezés is megjelenik; feltehetően az utca neve már 1911 és 1923 között erre változott, más forrás azonban nem támasztja alá ezt, csupán az 1941₁-es térkép, amely a „Névtelen” elnevezést vezeti be, s feltételezhetjük, hogy a régi név visszahozásáról van szó.

Teodor Branovački utca (1982).

BRANOVAČKI, TEODOR-TOŠA (1834–1919) – zentai-csókai tanító; már jóval Móra Ferenc előtt a *Kremenjákot* ásta; emellett a zentai és környékbeli szerbek néphagyományait gyűjtötte, s népművészettel is foglalkozott – nemcsak tárgyak gyűjtésével, hanem fafaragással, kerámiával is.

A térképek tévesen (és következetesen) Stevan Branovački néven futtatják. Stevan Branovački egyébként Evgenije Branovački (l. o.) édesapja volt.

Testvériség-egység körút (1982). Korábban: Város körüli út egyik szakasza (1911, 1923, 1941₁).

Thököly Imre utca (1911). Korábban: Tóparti utca (1876, 1887). Később: Bojović vajda utca (1923), [Vitéz] Haynal utca (1941₁), Ivo Lola Ribar utca (1982).

THÖKÖLY IMRE (1656–1705) – a Habsburg-ellenes mozgalom és felkelés egyik vezéregyénisége (Tokaj-hegyaljai felkelés, kuruc-mozgalom); mint ilyen, szövetségre lép a törökökkel is; a zentai csata idején a szultán egyik tanácsadójaként a helyszín közelében tartózkodik, a bánsági oldalon.

Tisza rakpart (1911). Később: Miloš Obrenović rakpart (1923), Rákóczi rakpart (1941₁), Boris Kidrič rakpart (1982).

Tisza utca (1923). Korábban: Huszár utca (1876, 1887, 1911). Később: Huszár utca (1941₁), Tisza utca (1982).

Tito marsall tér (1982). Korábban: Szent István tér (1941₁), Fő tér (1876, 1887, 1911), Péter király tér (1923).

BROZ, JOSIP-TITO (1892–1980) – a második világháború utáni Jugoszlávia (JSzSzk) „örökös” elnöke, marsallja; a két világháború közötti időszakban aktív kommunista; a népfelszabadító háború idején egyre nagyobb befolyásra tesz szert a felkelők katonai vezetésében, mint a Népfelszabadító Hadsereg megteremtője, szervezője, majd annak főparancsnoka; a Szovjetunióval való szakítás után (1948) az el nem kötelezett politika eszmei atyja, s ekként sok hívet-szövetségest szerez Jugoszlávia számára, főként az ún. harmadik világ országaiban; ügyesen lavíroz a két katonai tömb között; problematikus, összetett egyénisége mindmáig vita tárgyát ké-

pezi, ám elmondható, hogy a 20. század egyik legjelentősebb délszláv politikusa volt. Egyike Zenta díszpolgárainak.

Tó utca (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁). Később: a Vojislav Ilić utca 2. egyik szakasza (1982).

Toldi utca (1876, 1887, 1911). Később: Frangepán utca (1923), Toldi utca (1941₁), Szervó Mihály utca (1982).

TOLDI MIKLÓS – I. Lajos király (I. o.) híres bajvívója, vezére; a hagyomány szerint vitézségről, nagy testi erejéről volt híres.

Tóparti út (1982).

Tóparti utca (1876, 1887). Később: Thököly Imre utca (1911), Bojović vajda utca (1923), [Vitéz] Haynal utca (1941₁), Ivo Lola Ribar utca (1982).

Tornyosi út (1876, 1887, 1911, 1941_{1,2}, 1982) 1876-ban és 1887-ben mint külső út, 1911-től mint utca szerepel, miután a Munkástelep felépül.

Töhötöm utca (1911). Később: Szkopjei utca (1923), Töhötöm utca (1941₁), Szkopjei utca (1982)

Töhötöm – a hagyomány szerint az Etelközben „vérszerződött” hét magyar vezér egyike.

Trg Maršala Tita – I. Tito marsall tér

Trg Mira – I. Béke tér

Trg Narodnog fronta – I. Népfrent tér

Trg Prvog [1.] maja – I. Május 1. tér.

Trg Slobode – I. Szabadság tér

Trinaestog [13.] jula ulica – I. Július 13. utca.

Tulipán utca (1911, 1923, 1941₁). Később: Ősz Szabó János utca (1982).

U, Ú

Udarnička ulica – I. Élmunkás utca

Uglješa vajda utca (1923). Korábban: Dob utca (1876, 1887, 1911). Később: Dob utca (1941₁), Arany János utca (1982).

MRNJAVČEVIĆ, UGLJEŠA – Dušan cár halála után a széthullott szerb birodalom egy részének despotája; a törökök ellen vívott maricai csatában esett el testvérével, Vukašinnal együtt 1371-ben.

Új utca (1982).

Újiskola utca (1876, 1887, 1911). Később: Arsen[ije] Čarnojević utca (1923), Újiskola utca (1941₁), Dózsa György utca 2. (1982).

Újtó utca (1982). Korábban: Szív utca (1876, 1887, 1911), Milica Stojanović utca (1923), Szív utca (1941₁).

A Tisza rakpart

Újkút utca (1876, 1887, 1911). Később: Aleksa Šantić utca I. (1923), Újkút utca (1941₁), a Petar Drapšin tábornok utca egyik szakasza (1982).

Újsor utca (1876, 1887, 1911). Később: Koszovói utca (1923), Újsor utca (1941₁), Koszovói utca (1982).

Újtemplom tér (1876, 1887, 1911). Később: Dušan cár tér (1923), Újtemplom tér (1941₁), Népfront tér (1982).

Érdekes, hogy már ilyen néven illették ezt a teret 1876-ban is, amikor még nem épült fel az új, régóta tervezett templom. Az 1941₂-es térképen szerepel egy új névváltozat, de olvashatatlan, ezért a korábbi tüntettük fel.

Újvidéki út (1982). Korábban: az egyik szakasza Szeged–újvidéki törvényhatósági út II., (1911), Határőrök útja (1923), Szeged–újvidéki törvényhatósági út II. (1941₁); a másik szakasza Adai út (1941₁).

Úri utca (1876, 1887). Később: Szabó László utca (1911), Stevan Sremac utca (1923), [Vitéz] Csatáry utca (1941₁), Stevan Sremac utca (1982).

Uroš cár utca (1923). Korábban: Kígyó utca I. (1876, 1887, 1911). Később: Kígyó utca I. (1941₁), Ady Endre utca (1982).

NEMANJIĆ, UROŠ STEFAN (1336–1371) – Szerbia utolsó uralkodója a Nemanjić-dinasztiából; uralkodását feudális anarchia kíséri, amelyen nem tud felülkerekedni, s ez végzetes lesz az erősödő török veszély miatt.

Utolsó utca (1941₁). Korábban: Kertes utca (1923). Később: Kertes utca (1982).

V

Vadász utca (1941₁). Később: Drina utca (1982)
A Munkástelep továbbépítésének következményeként a Dózsa György és a Fenyő utcák összekötésével jött létre.

Vágóhíd utca (1923, 1941₁, 1982).

Az utca feltehetően már 1923 előtt megvolt, sőt „Vágóhíd” néven szerepelhetett; az, hogy az 1911-es térképen még nincs feltüntetve, azzal magyarázható, hogy a vágóhíd építése 1911-ben fejeződött be.

Vajdasági Brigádok utca (1982). Korábban: 163. utca (1941₁).

Vardar utca (1982). Korábban: Bárány utca (1911, 1923, 1941₁)

Városház utca (1876). Később: Mészáros utca (1887, 1911, 1941₁, 1982).

Város körüli út (1911, 1923, 1941₁). Később: az egyik szakasza Testvériség-egység körút (1982), a másik szakasza Spiro Mátyás utca (1982), a harmadik szakasza Ljubica Popović utca (1982), a nyolcadik Kossuth Lajos utca (1982).

Vasa Čarapić utca (1923). Korábban: Király utca (1876, 1887, 1911). Később: Király utca (1941₁), Dimitrije Tucović utca (1982).

ČARAPIĆ, VASA (?–1806) – az I. szerb felkelés egyik ismertebb résztvevője; Koča Anđelković „krajinájában” is ott találjuk; alakja szerb népdalokban is feltűnik.

Vasa Pelagić utca (1982). Korábban: Kereszt utca (1876, 1887, 1911), Stepanović vajda utca

(1923), Kereszt utca (1941₁).
PELAGIĆ, VASA (1838–1899) – politikus, publicista; a 19. századi szerbiai szocialista mozgalom egyik legmarkánsabb alakja.

Vasút sor (1911). Később: Vasút utca 1. (1923), Berzenczey sor (1941₁); a Vasút utca 2. egyik szakasza (1982).

Vasút utca 1. (1923). Korábban: Vasút sor (1911). Később: Berzenczey sor (1941₁); a Vasút utca 2. egyik szakasza (1982).

Vasút utca 2. (1982). Korábban: az egyik szakasza Vasút sor (1911), Vasút utca 1. (1923), Berzenczey sor (1941₁); a másik szakasza 164. utca (1941₁).

Venac Bratstva-jedinstva – I. Testvériség-egység körút

Vércse utca (1923, 1941₁). Később: Mezőgazdasági utca (1982).

Vesela ulica – I. Víg utca

Az Újtemplom tér

Veselin Masleša utca (1982). Korábban: 149. utca (1941₁).

MASLEŠA, VESELIN (1906–1943) – publicista, forradalmár, antifasiszta; a népfelszabadító háború résztvevője, az 5. offenzíva idején (l. o.) esik el a Sutjeskánál; néphős.

Víg utca (1911, 1923, 1941₁). Később: Esze Tamás utca (1982).

Viola utca (1911). Később: Halász utca 2. (1923), Viola utca (1941₁), Március 8. utca (1982).

Virág utca (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁). Az újabb építkezések folytán ez az utca megszűnt.

Vlada Tomanović utca (1982). Korábban: 153. utca (1941₁).

TOMANOVIĆ, VLADA (1907–1943) – zentai, majd szabadkai jogász; részt vesz a felkelés előkészítésében (1941), majd a népfelszabadító háborúban is; a sutjeskai csatában (l. o.) esett el.

Vladimir Nazor utca (1982). Korábban: Kisfaludy utca (1876, 1887, 1911), Milorad Šapčanin utca (1923), Kisfaludy utca (1941₁).

NAZOR, VLADIMIR (1876–1949) – horvát irodalmár; a népfelszabadító háború résztvevője és írója-krónikása.

Voćarska ulica – l. Gyümölcs utca

Vojislav Ilić utca 1. (1923). Korábban: Kard utca (1876, 1887, 1911). Később: Kard utca (1941₁); a Vojislav Ilić utca 2. egyik szakasza (1982).

Vojislav Ilić utca 2. (1982). Korábban: az egyik szakasza Kard utca (1876, 1887, 1911), Vojislav Ilić utca 1. (1923), Kard utca 1941₁); a másik

szakasza Tó utca (1876, 1887, 1911, 1923, 1941₁).

A másik szakasz (az egykori Tó utca) ma is *Csonka-lejáró*ként ismert (az itt álló Csonka-ház után).

ILIĆ, VOJISLAV (1862–1894) – szerb költő, lírikus, a modern szerb költészet előfutára; politikai-hazafias költeményeket is ír.

Vojnička ulica – l. Katona utca

Vojvodanskih brigada ulica – l. Vajdasági Brigádok utca

Vozarska ulica – l. Fuvaros utca

Vörösmarty utca (1876, 1887, 1911). Később: Jovan Jovanović Zmaj utca (1923), Vörösmarty utca (1941₁), Jovan Jovanović Zmaj utca (1982). VÖRÖSMARTY MIHÁLY (1800–1855) – epikus, lírikus, drámaíró; a legnagyobb magyar romantikus költő; akadémiai tag.

Vukašin király utca (1923). Korábban: Mátyás király utca (1911). Később: Mátyás király utca (1941₁), Molnár Péter utca (1982).

MRNJAVČEVIĆ, VUKAŠIN – Dušan cár halála után királlyá kiáltva ki magát 1366-tól a széthullott birodalom egy részének uralkodója; a törökökkel vívott maricai csatában esett el 1371-ben.

Vuk Karadžić 1. (1923). Korábban: Ghyczy utca (1876, 1887, 1911). Később: Ghyczy utca (1941₁).

Vuk Karadžić utca 2. (1982). Korábban: egyik szakasza az Eugen utca 1. egyik szakasza (1876, 1887, 1911), Nemesi utca (1923), Határvadász utca (1941₁); a másik szakasza Ghyczy utca

(1876, 1887, 1911), Vuk Karadžić utca 1. (1923), Ghyczy utca (1941₁).

KARADŽIĆ, VUK STEFANOVIĆ (1787–1864) – a szerb kultúra megreformálója, megújítója; nevéhez fűződik a nyelv és az írás megreformálása, valamint a szerb szótár összeállítása, emellett a szerb népköltészet remekeinek összegyűjtése.

Nn.: Nagymalom utca.

W

Wilson utca (1923). Korábban: Csáky utca (1876, 1887, 1911). Később: Csáky utca (1941₁), a November 29. utca egyik szakasza

WILSON, THOMAS WOODROW (1856–1924) – politikus, államférfi, a Demokrata Párt képviselője, az USA 28. elnöke (1912); az ő nevéhez fűződik a híres 14 pont (1918), amelyben a békekötés fő elveit vázolja fel; a Népszövetség létrehozásának egyik kezdeményezője; Béke Nobel-díjas.

Z

Zabos József utca (1982). Korábban: 160. utca (1941₁).

ZABOS JÓZSEF (1917–1943?) – zentai szakszervezeti aktivista, majd kommunista; 1941 októberében őt is letartóztatják, börtönbüntetésre ítélik, majd 1942-ben büntetőszázadba osztják, és így kerül a keleti frontra, s a Don-kanyarban nyoma vész.

Zadružni put – 1. Szövetkezeti út

Zimska ulica – 1. Tél utca

Zlatne grede ulica – 1. Arany fok utca

Zmijina ulica – 1. Kígyó utca 2.

Zrínyi Péter tér (1923). Korábban: Hentes tér (1876, 1887, 1911). Később: Lovászy tér (1941₁).

PETAR ZRINSKI (ZRÍNYI PÉTER) – apja, Nikola horvát bán halála után (1670) a Zrínyi-Frangepán féle Habsburg-ellenes összeesküvés egyik szervezője; az összeesküvés bukása után Bécs-újhelyen kivégzik.

Zrínyi utca (1876, 1887, 1911). Később: Dositej Obradović utca (1923), Zrínyi utca (1941₁), Dositej Obradović utca (1982).

Források híján nem tudni, hogy az utca melyik Zrínyi emlékét idézi; nem valószínű, hogy Péterét, inkább ZRÍNYI MIKLÓSÉÉT (1542–1565-ig horvát bán), Szigetvár hőstét (esetleg dédunokáját, a vele azonos nevű költőt, a *Szigeti veszedelem* szerzőjét).

Zug utca 1. (1876, 1887, 1911). Később: a Sokol utca egyik szakasza (1923), 173. utca (1941₁), a Táncsics Mihály utca egyik szakasza (1982).

Az 1911-es térképen ez az utca (az Anna utca mellékutcája) – de az 1923-as térképen is – névtelenül szerepel. Úgy tűnik, utcanévcseréről van szó.

Zug utca 2. (1911).

Ez az utca (a Kereszt utca – 1923 után Stepanović vajda utca – mellékutcája) a két korábbi térképen névtelenül szerepel. Úgy tűnik, utcanévcseréről van szó. Ugyancsak név nélkül tűnteti fel az 1923-as térkép is.

Zumbulska ulica – 1. Jácint utca

Ž

Žarko Zrenjanin utca (1982). Korábban: Nagykút utca (1876, 1887, 1911), Mihajlo fejedelem utca (1923), Nagykút utca (1941₁).

ZRENJANIN, ŽARKO (1902–1942) – a két világháború között aktív kommunista, a vajdasági népfelszabadító mozgalom egyik vezéralakja; a német megszállók „vörös generálisként” emlegették. Nemcsak utcák névadója, hanem az egykori Nagybecskerekét is az ő nevére keresztelték át.

Željeznička ulica – I. Vasút utca

Zs

Zsák utca (1876, 1887, 1911, 1923). Később: 145. utca (1941₁), Zsák utca (1982).

*

137. utca (1941₁). Korábban: Jaša Ignjatović utca 1. (1923). Később: a Miloš Obilić utca 2. egyik szakasza (1982).

138. utca (1941₁): Korábban: Dembiński utca (1876, 1887, 1911), Dalmát utca (1923). Később: Jezdimir Krstić utca (1982).

139. utca (1941₁). Korábban: Hajduk Stanko utca (1923). Később: Hajduk Stanko utca (1982).

140. utca (1941₁). Korábban: Kotori utca 1. (1923). Később: az Október 8. utca egyik szakasza (1982).

141. utca (1941₁). Korábban: Dubrovniki utca (1923). Később: Müller István utca (1982).

142. utca (1941₁). Korábban: Spliti utca (1923). Később: a Spiro Mátyás utca egyik szakasza (1982).

143. utca (1941₁). Korábban: Bregalnica utca (1923). Később: Bregalnica utca (1982).

144. utca (1941₁). Korábban: a Sárkány utca 1. egyik szakasza (1876, 1887, 1911), Bogoboj Atanacković utca (1923). Később: Halász utca 3. (1982).

145. utca (1941₁). Korábban: Zsák utca (1876, 1887, 1911, 1923). Később: Zsák utca (1982).

146. utca (1941₁). Korábban: Kumanovói utca (1923). Később: [Hős] Pinki utca (1982).

147. utca (1941₁). Később: az Október 8. utca egyik szakasza (1982).

148. utca (1941₁). Később: Július 13. utca (1982).

149. utca (1941₁). Később: Veselin Masleša utca (1982).

150. utca (1941₁). Később: Baja Sekulić utca (1982).

151. utca (1941₁). Később: Đorđe Burić utca (1982).

152. utca (1941₁). Később: a Jovan Sterija Popović utca 2. egyik szakasza (1982).

153. utca (1941₁). Később: Vlada Tomanović utca (1982).

154. utca (1941₁). Később: Sava Kovačević utca (1982).

155. utca (1941₁). Később: Ötödik offenzíva utca (1982).

156. utca (1941₁). Később: Janko Vukotić tábornok utca (1982).

157. utca (1941₁). Később: Miloš Krivokapić utca (1982).

158. utca (1941₁). Később: Marko Miljanov utca (1982).

159. utca (1941₁). Később: Ohridi utca (1982).

160. utca (1941₁). Később: Zabos József utca (1982).

161. utca (1941₁). Később: a Szerémségi utca egyik szakasza (1982).

162. utca (1941₁). Később: Jovan Cvijić dr. utca (1982).

163. utca (1941₁). Később: Vajdasági Brigádok utca (1982).

Zenta látképe 1941 körül

164. utca (1941₁). Később: a Vasút utca 2. egyik szakasza (1982).

165. utca (1941₁). Korábban: Ónod utca (1911 után), Pajić utca (1923). Később: Nikola Tesla utca (1982).

166. utca (1941₁). Később: a Georgi Dimitrov utca egyik szakasza (1982).

Érdekes, hogy már az 1911-es térképen is szerepel, de névtelenül, az 1923-as térképre pedig – nyilván tévedésből – nem rajzolták be.

167. utca (1941₁). Később: a Nemanja utca 2. egyik szakasza (1982).

168. utca (1941₁).

Később megszűnik.

169. utca (1941₁). Később: a Rade Končar utca egyik szakasza (1982).

170. utca (1941₁). Később: a Rade Končar utca egyik szakasza (1982).

171. utca (1941₁).

1945 után beépült, s mint utca megszűnt.

172. utca (1941₁). Később: Savoyai Eugen utca (1982).

173. utca (1941₁). Korábban: Zug utca 1. (1876, 1887, 1911), a Sokol utca egyik szakasza (1923), a Táncsics Mihály utca egyik szakasza (1982)

174. utca (1941₁). Korábban: Prilepi utca (1923). Később: Prilepi utca (1982).